БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 65 (19.141). ● 1985 йил 17 март, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

КОММУНИСТНИНГ ТАЛАБЧАНЛИГИ

Минбарда коммунист Турсуной Исҳоқова сўзламоқда. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми хулосалари ва кўрсатмалари ҳақида ҳаяжонланиб гапирар, ўзи меҳнат қилаётган «Риштон» совхози, Риштон районидаги баъзи нуқсонларни рўй-рост тилга олиб, уларни таҳлил этар бартараф қилиш йўлларини кўрсатарди.

— Областдаги айрим ташкилотлар адресига дахлдор мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчиман,—сўзида давом этди донгдор сут соғувчи. — Бизда наслчилик иши кўнгилдагидек эмас. «Ҳамзаобод» наслчилик совхози Фарғона области районларини зотли ғунажинлар билан тўла таъминлай олмаётир. Бинобарин, область қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари бу иш билан жиддийроқ шуғулланишлари, қорамоллар наслини яхшилаш чораларини кўришлари лозим.

Коммунист Турсуной Исҳоқова Риштон районидаги «Риштон» совхозида сут соғувчи бўлиб ишлайди. Оддий меҳнаткаш инсоннинг етилган муаммоларни чуқур ҳис этиши, масалаларни дадил, принципиал тарзда кўтариб чиқиши уни эл-юрт эътирофига сазовор этмоқда. Турсуной Исҳоқова — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси. Ҳар бир каттакичик масалада ўз нуқтаи назарини баён этиш, камчилик ва нуқсонларга муросасиз, принципиал позицияларда туриш унинг фазилатидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев партия Марказий Комитетининг 1985 йил март Пленумида сўзлаган нутқида коммунистлар, партия комитетлари, раҳбар кадрлар олдига ленинча иш услубини қатъият билан қарор топтиришнинг принципиал вазифаларини қўйди, талабчанликни кучайтириш, топширилган иш учун масъулиятни ошириш ҳозирги босқичда ҳам нечоғли муҳимлиги алоҳида уқтирилди. «Биз дабдабабозлик ва сафсатабозликнинг, мақтанчоқлик ва масъулиятни сезмасликнинг, — деб таъкидлайди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев, — ҳар қандай кўринишларига қарши, социалистик турмуш нормаларига зид бўлган ҳамма нарсаларга қарши кураш олиб борамиз». Бу партия сафлари жипслигини, унинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашнинг, партия, давлат ва меҳнат интизомининг тобора кучайтириб боришнинг зарур шартидир.

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида республикада кейинги йилларда йўл қўйилган камчилик ва иллатларга принципиал партиявий баҳо берилди, В. И. Ленин сўзлари билан айтганда, «асосий нуқсонлар тўғрисида конкрет йўл-йўриқлар берилди ва камчиликларни йўқотиш йўллари айтилди». Пленум республикада партия ҳаётининг ленинча нормалари ва раҳбарликнинг ленинча принципларини тиклаш йўлини аниқ-равшан кўрсатиб берди. Айрим партия комитетлари талабчанлик ва принципиаллик кўрсатмаётганликлари, баъзи раҳбар ходимларнинг ғоявий эътиқоди собит эмаслиги, дабдабабозликка мойиллиги оқибатида жамият ҳисобидан бойлик орттириш, порахўрлик, ошириб ёзиш ва кўзбўямачилик авж олган эди. Шундай бир вазиятда айрим партия комитетлари принципиал чоралар кўриш, дадил ва қатъият билан ҳаракат қилиб, аҳволни изчил тўғрилаш ўрнига бўшанглик, муросасозлик кайфиятига берилдилар.

Кўпчилик партия комитетлари коммунистлар, барча меҳнаткашлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кўрсатмаларини бажара бориб, қисқа муддатда кенг кўламли вазифаларни ленинча сабот, матонат ва принципиаллик билан амалга оширдилар. Кадрлар билан ишлаш, қарор ва кўрсатмаларни амалга ошириш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш борасидаги ишлар ўзининг дастлабки самараларини бера бошлади. Экономиканинг деярли барча соҳаларида ил сифат ва миқдор ўзгаришлар кўзга ташланмоқда. Янги қувватларни барпо этиш суръатлари тезлашмоқда. Кўп ҳолларда меҳнат унумдорлиги ошмоқда. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг янги-янги резервлари тобора қизғин ҳаракатга келтирилмоқда. Амло буларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва XVII пленумлари қарорларини изчил амалга ошириш йўлидаги дастлабки қадамлардир.

Афсуски ҳали республиканинг барча партия комитетлари ўз ишларини ана шу юксак талаблар даражасида қайта қура олганлари йўқлигини кўрсатувчи фактлар ҳам учрамоқда. Сурхондарё ва Тошкент областларида, кўпгина районларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми йўлини ўтказишда бўшанглик, принципсизлик, муросасозлик рўй бериб келганлиги сир эмас. Бир қатор шаҳар партия комитетлари талабчанликни бўшаштириб юборганликлари сабабли янги қувватлар ҳануз тўла ишга солинмаётир. Айрим партия комитетлари иқтисодий кўрсаткичларнинг пасайиш ҳоллари билан муросасозлик қилмоқдалар, танг жойларга эътиборни кучайтирмаётирлар. Коммунистлар ва комсомолларни етакчи участкаларга тўғри жойлаштириш, уларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлигини кучайтириш чораларини кўрмаётирлар. Шундай ҳам бўлмоқдаки, айрим партия комитетлари план кўрсаткичларини жўрттага пасайтиришга уринмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси ходимларнинг бир қисмида ленинча принципиаллик, ўз бурчига садоқат фазилатлари етишмаслигининг оқибатидир.

Ишда, шахсий ҳаётда ўзига ва бошқаларга бирдек талабчанлик, камтарлик, дадиллик ва қатъиятлилик партиявий принципиалликни кучайтиришга хизмат қилмоғи даркор. Пленумларда, бюро мажлисларида, коммунистларнинг йиғилишлари, чинакам танқид ва ўз-ўзини танқидни дабдабали нутқлар сўзлаб, ёки, аксинча, енгил-елпи ҳисоботлар билан чеклаш ҳолларига мутлақо барҳам берилмоғи керак.

Айни пайтда принципиаллик ва талабчанлик одамларга кадрларга ленинча партиявий адолатли муносабатни асло инкор этмаслиги, балки уни қарор топтиришга хизмат қилмоғи лозим. Экономикага раҳбарликда, партиявий-ташкилий ишнинг барча жабҳаларида ошкоралик, коммунистларда, раҳбар ходимларда ўз ишининг пировард натижаси учун масъулиятни муттасил кучайтириб боришнинг зарур шартидир. Холбуки ҳанузгача кабинетларда «дўстона» суҳбатлашиб қўя қолиш, қонун-қоидаларни бузган ходимларга қуруқ пўписа билан чекланиш ҳоллари юз бераётир. Принципиаллик одамлар билан кадрлар билан кун сайин олиб борилаётган ишда рўй-рост намоён бўлмоғи даркор. Сўз ва ишнинг бирлиги унинг асосий мезонидир.

«Йиғилишларда ижодий изланиш, ишчанлик, принципиаллик ўз ишига баҳо беришга ўз-ўзини танқид нуқтаи назаридан ёндашиш муҳити ҳукмронлик қилиши лозим. Бунинг учун эса коммунистлар формализмга қарши қатъий кураш олиб боришлари керак. Партия комитетлари ходимларга ўз ишидаги бўшанглик, ижро интизомини бузганлик учун талабчанликни оширмоқлари лозим. Камчилик, нуқсон кўзга ташлана бошладими юзхотирчилик, муросасозликка бормай, принципиал танқид қилиш, аҳволни тўғрилаб олишга амалий жиҳатдан ёрдам бериш лозим. Рўй-рост, ошкора принципиал танқид ҳар бир коллективда ўзаро партиявий талабчанлик, нуқсонларга муросасизлик, бинобарин, олға томон ҳаракатда дадиллик, ижодкорлик, ташаббускорлик муҳитини яратишнинг асосидир. Бу йўлда аввало бошланғич партия ташкилотлари жанговар иш олиб бормоқлари даркор. Улар ҳар бир коммунистнинг ҳаётий позициясини чиниқтириш чораларини кўришлари, ижодий кучларни тўла ҳаракатга келтириб, уни хўжалик вазифаларини амалга ошириш учун курашга собитқадам сафарбар этишлари, барча имкониятни КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат ғалабалари билан нишонлашга тўла йўналтиришлари керак.

ГДР ташқи ишлар министрининг СССРга қиладиган визитига доир

ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министри О. Фишер Совет ҳукуматининг таклифига биноан 1985 йил март ойининг иккинчи ярмида Совет Иттифоқига келади.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ВА БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВДА

Ангор районидаги «Қизил юлдуз» колхози меҳнаткашлари Озиқ-овқат программасини бажариш йўлида қизғин жонбозлик кўрсатмоқдалар. Натижада гўшт, сут, тухум ҳамда бошқа маҳсулотларни етиштиришни кучайтириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилмоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзида давлатга 142 тонна гўшт топширилиб, план 110,9 процент қилиб бажарилди. 480 тонна сут етиштирилди ва план 123,4 процент қилиб адо этилди. Тухум планда белгиланганидан 1,5 баравардан ортиқроқ тайёрланди.

Хўжаликда бундай ютуқларга мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтирилганлиги ва ундан тежаб-тергаб фойдаланиш туфайли эришилмоқда. Шунингдек алмашлаб экишга қатъий эътибор берилаётганлиги ҳам мўл-кўл озуқа етиштиришга имкон бермоқда.

Бу ерда асосий қишлоқ хўжалик экани — ингичка толали пахта етиштиришда айниқса катта ютуқларга эришилди. Ўтган йили ҳар гектар майдондан 47 центнердан ҳосил кўтарилди. Натижада она-Ватанга планда белгиланганидан 687 тоннадан зиёд ипак пахта етказиб берилди.

«Қизил юлдуз» колхозининг коллективи ўтган йилда эришган муваффақиятлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

Суратда: хўжалик сут-товар фермасининг илғор сигир соғувчилари — комсомол аъзолари Ойсара Аҳмедова, Пардахол Муродова, Қурбоной Мамасоатова, Ирис Қувватова ва Ўғилшод Муродовалар. Улар ўз қарамоқларидаги сигирларнинг ҳар биридан 2300 — 2500 килограммдан сут соғиб олишяпти.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

Транспорт конвейери—«Совет Ўзбекистони» назоратида

ЭЪТИБОРСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Вагонлар ҳаракатини жадаллаштиришнинг кўпдан-кўп резервлари бор. Улардан бири — юк ташиш воситаларини эҳтиётлаб сақлаш, ортиш-тушириш вақтида техника хавфсизлиги талабларига қатъий амал қилишдан иборат. Андак эҳтиётсизлик вагонларнинг сафдан чиқишига сабаб бўлиши мумкин.

Кейинги вақтда юк ортиш-тушириш техникаси ҳаракатини қатъий назорат остига олмаслик оқибатида вагонларнинг синиши, бузилиши, барвақт ремонт талаб бўлиши ҳоллари тез-тез учраб турибди. Бунга «Каршистрой» трестидаги аҳвол мисол бўла олади.

Айрим юк олувчи коллективлар вагонларни бўшатиш вақтида ўзлари маъқул кўрган усуллардан фойдаланишгача бориб етмоқдалар. Норуда материалларни платформалардан туширишда экскаватор хизматидан фойдаланиш мумкин. Лекин бунинг учун машина чўмичининг тишларига махсус қопламалар ўрнатилиши лозим. Ана шу қопламалар ҳаракатдаги составларни бузилишдан сақлайди. «Каршистрой» шоввозлари экскаватор чўмичининг тишларига роликлар ўрнатиш ўрнига металл қопламаларни пайвандлаб қўя қолдилар. Оқибатда февраль ойининг ўзида 45 та платформанинг борти ва поллари бузилиб кетди. Бунинг учун 8 минг сўм жарима тўланганлиги уларни эҳтиёткорликка даъват этиши лозим.

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия комбинатида ташиш воситаларидан нотўғри фойдаланилаётганлиги натижасида вагонлар тез-тез бузилмоқда. Кейинги ойларнинг ўзида юк ортиш-тушириш вақтида 102 вагон издан чиқди. Бу, албатта, қимматга тушди. 41 минг сўм жарима тўлашга тўғри келди. Бир неча йилдирки корхонада шу аҳвол такрорланмоқда. Корхона раҳбарлари кран машинистларининг тажрибасизлигини рўкач қиладилар. Албатта, тажрибали кранчилар юк ортиш-тушириш ишларига жалб қилиниши лозим. Буни ҳеч ким зиммасидан соқит қилаётгани йўқ.

Вагонлардан фойдаланишда Бекобод цемент комбинати, Шаҳрисабз шағал саралаш заводи, Оҳангарон цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналар ҳам хўжасизликка йўл қўймоқдалар.

Фарғона «Нефтеоргсинтез» бирлашмаси корхонага кириш йўлига эга. Лекин темир йўл тармоғи назоратсиз, ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Маневр ишларини олиб боришда вагонларнинг издан чиқиш ҳоллари рўй бериб турибди. Баъзан юк ташиш воситалари бузилиб қолмоқда. Шунинг натижасида бўшатилган вагонлар юк ортиш участкаларига эмас, тўппа-тўғри капитал ёки ўртача ремонт қилишга жўнатилмоқда. Ўтган йили шундай шикастланишлар ва вагонлар носоз сақланганлиги эвазига бирлашма 12 минг сўм харажат қилди. Бу маблағ корхона ҳисобидан тўланди. Жавобгар шахслар бирон тийин ҳам зарар кўрмадилар.

Темирйўлчилар ҳам масъулиятни тўла ҳис этишлари лозим. Кўпинча вагонларнинг сафдан чиқиши ва бузилиши ҳоллари маневр ишлари олиб борилаётган пайтда содир бўлади. Ховос темир йўл узелида носоз вагонлар ҳажми шу тариқа ортиб бормоқда.

Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси вагонларнинг асраб-авайлаб сақланиши учун тегишли чоралар кўрмоқда. Лекин кўрилаётган чоралар тегишлича самара кўрсатмаяпти. Буни юк ортиш-тушириш вақтида вагонларнинг бузилиш ҳоллари камаймаётганлигидан ҳам билиш мумкин. Кейинги икки ойда 253 вагон бузилди. Бу, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 21 та ортиқдир. Шу вагонлар соз бўлганида, улар ёрдамида қанчадан қанча халқ хўжалик юклари ташиб берилган бўларди! Афсуски, вагонлардан фойдаланишдаги мана шу резерв бой берилмоқда.

Вагонлар — давлат мулки, халқ мулки эканлиги ёддан чиқмаслиги, улардан фойдаланиш халқ назоратчилари, маъмурий органлар томонидан бот-бот текшириб, чора кўриб турилиши зарур.

ВАЗИФА — ВАГОНЛАРНИ ИШЛАТИШ ВАҚТИДА ЭҲТИЁТЛАШ, ОРТИШ-ТУШИРИШ ИШЛАРИДА МЕХАНИЗМЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ТАЛАБЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ЭТИШ, ХЎЖАСИЗЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙГАНЛИК УЧУН ТАЪСИРЛИ ЧОРАЛАР КЎРИШДАН ИБОРАТ.

ЖУДА ЗАРУР ТАДБИР

ЖЕНЕВА, 16 март. (ТАСС). Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Танзания ва Швеция давлат ва ҳукуматлари Деҳли декларациясини эълон қилган эди. Шу мамлакатларнинг элчилари мазкур давлат ва ҳукуматлар бошлиқларининг топшириғига биноан ядровий ва космик қуроллар юзасидан бу ерда музокаралар бошланган чоғида СССР ва АҚШ делегацияларининг бошлиқлари ҳузурида бўлдилар ва шу ҳужжатни уларга топширдилар. Ҳужжатда инсониятни ядро ҳалокати хавфидан қутқариш ғоят зарур эканлиги таъкидлаб ўтилади. Шу муносабат билан олти давлат вакиллари Женевада Совет — Америка музокаралари бошланганини табрикладилар ва музокараларнинг космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ҳамда ер юзида қуролланишни тўхтатишдан иборат мақсадига юксак баҳо бердилар. Биз, дейилади эълон қилинган ахборотда, музокараларнинг тез орада сезиларли натижалар беришини кутмоқдамиз. Бу музокараларнинг якунлари барча мамлакат ва халқларни қизиқтиради.

Шу билан бирга декларация муаллифлари барча ядро давлатлари ўртасида битим тузилишини енгиллаштириш ва ядро қуроллари билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш ҳамда камайтириш ва ядровий қуролсизланиш учун зарур чораларни кўриш мақсадида мумкин бўлган ҳамма ишларни бажаришга қатъий қарор берганликларини изҳор қилдилар.

Олти мамлакатнинг элчилари кеча Женевадаги Миллатлар саройида ўтказилган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, ҳозирги вақтдаги халқаро вазият бир битимга келиш имкониятини туғдиради, деб умид қилишга йўл очиб беради, дедилар. Жаҳон жамоатчилиги инсоният узра пайдо бўлган хавф-хатардан астойдил ташвишланмоқда ва тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлаш масалаларига жуда катта аҳамият бермоқда. Элчилар Деҳли декларацияси бутун жаҳонда маъқулланганлигини мамнуният билан қайд этдилар, аммо Ғарбдаги баъзи мамлакатлар бу декларацияни танқид қилганлигидан афсусланганликларини билдирдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ МАТЕРИАЛЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил 11 мартда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленуми материаллари алоҳида китобча қилиб нашр этилди. Пленум тўғрисидаги информацион билдириш, ўртоқ М. С. Горбачевнинг КПСС Марказий Комитети Пленумини очиш пайтида сўзлаган нутқи, ўртоқ А. А. Громиконинг нутқи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқи, М. С. Горбачевнинг қисқача таржимаи ҳоли китобчага киритилган.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

АМАЛИЙ ЖАВОБ БЕРАМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил 11 мартда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленуми материаллари ҳамда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг шу Пленумдаги нутқи коммунистларни, барча совет халқини партия атрофига янада жипсроқ бирлашиб, коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун курашда ташаббускорликни кучайтиришга чорлади. Пленум яна бир бор ҳамма ерда ва ҳар ишда тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, жамият ҳар бир аъзосининг виждонан меҳнат қилишига эришиш лозимлигини таъкидлади.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Колхозимиз меҳнатчилари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари март Пленуми қарорларини, партия Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг шу Пленумда сўзлаган нутқини қизғин маъқуллаб, кутиб олдилар.

Партиямиз олдимизга қўйган вазифаларнинг собитқадамлик билан амалга оширилиши ҳар биримизнинг меҳнатимизга ва ғайрат-шижоатимизга боғлиқдир. Шу кунларда колхозимизда кўкламги экишга тайёргарлик тобора қизғин тус олмоқда. Мавжуд 10900 гектар пахта майдонида бир марта шўр ювиш ўтказилди. Иккинчи ва учинчи шўр ювиш график асосида олиб борилаётир. Техника тўла тахт қилиниб, ерларни экишга тайёрлайдиган 7 та ва чигит экадиган 8 та звено тузилди. Ҳар гектар ҳисобига 30 тоннадан маҳаллий ўғит тўпланиб, далага чиқарилди.

Бригадамиз аъзолари бу йил 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Биринчи ва иккинчи шўр ювиш юқори сифатли ўтказилди. Ўтган йилга нисбатан ҳар гектар ер ҳисобига 10 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит жамғардик. Биз кўкламги экишни барвақт ва сифатли ўтказиб, беш йилликнинг якунловчи йили юксак марраларини ўз вақтида эгаллашга эришамиз.

Омон ЖАББОРОВ,
Боғот районидаги Нариманов номли колхоз бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

ДАЪВАТ ЧОРЛАЙДИ

Коммунистик партиянинг даъватига жавобан корхонамизнинг барча цехларида йиғилиш бўлиб ўтди. Уларда коммунистлар ва комсомол аъзолари қўшимча мажбуриятлар олишди. Жумладан, опа-сингил Муҳаррам ва Орзижон Ғаниева, Ҳосият Абдувалиева, Маҳфуза Шодмоновалар йиллик топшириқларини ноябрь ойигача бажариб, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш ташаббуси билан чиқдилар. Коллективимизда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, коммунистларга топширилган ишнинг пировард натижаси учун талабчанликни оширишга алоҳида эътибор беріляпти. Бундан буён ҳам коммунистларни, барча меҳнаткашларни алоҳида ғайрат ва ташаббускорлик кўрсатиб меҳнат қилишга сафарбар этаверамиз.

М. ҲАФИЗОВА,
Косонсой район уй меҳнати фабрикаси партия ташкилоти секретари.

ИНТЕНСИВЛАШ ЙЎЛИДА

НУКУС, 16 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда бўлиб ўтган қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгашида 1984 йил якунлари ва КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг партия Марказий Комитети 1985 йил март Пленумидаги нутқида баён этилган кўрсатма ва тавсияларни, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг талабларини бажариш юзасидан Қорақалпоғистон АССР қишлоқ меҳнатчиларининг вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари К. Саликов доклад қилди.

Докладчи ва сўзга чиққан кишилар Қорақалпоғистон агросаноат комплексининг коллективлари бултур қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда муайян ижобий натижаларга эришганликларини уқтириб ўтдилар.

Бироқ деҳқончилик ва чорвачиликда ҳали фойдаланилмай ётган резервлар бор, суғориладиган ҳар гектар ернинг самарадорлигини кескин ошириш учун кўп иш қилиниши керак. 70 минг гектар ерда янги коллектор-зовурлар қуриш ва эскиларини реконструкция қилиш, 60 минг гектар шоликорлик инженерлик системаларини ускуналаш, илмий асосланган алмашлаб экишларни, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик усулларини жорий этиш, ўғитлардан яхшироқ фойдаланиш, дала ишларининг ҳамма турларини кенг механизациялаш, қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига кўтариш — энг муҳим вазифалардир.

Чорвачиликда молларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш лозим.

Пахта ва шоли етиштиришдаги қарзни узиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг рентабеллигини ошириш, мана шу ҳамма вазифаларнинг ҳал этилишини идеологик жиҳатдан таъминлашни яхшилаш, салбий ҳодисаларни қатъиян тугатиш, кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш учун зўр ғайрат билан зарур чораларни кўриш керак, деб таъкидлашди нотиқлар.

Кенгашда Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалиги ходимларининг 1985 йилги социалистик мажбуриятлари қабул қилинди.

СИФАТ ВА БРИГАДА ПУДРАТИ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводида маҳсулотнинг юксак сифати учун моддий рағбатлантиришнинг самарали методи ишлаб чиқилди. Бу ерда иш сифати машинасозларнинг меҳнатда иштирок этиш коэффициентини белгилашдаги асосий омил бўлиб қолди. «Меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси асосида маҳсулот сифатини янада ошириш» мавзуида 15 март куни Тошкентда бўлиб ўтган семинар-кенгашда «Ташсельмаш» заводининг тажрибаси синчиклаб ўрганилди. Семинар-кенгашда Ўзбекистон партия ва совет ходимлари, идоралари ва саноат корхоналарининг раҳбарлари иштирок этдилар.

Семинарда технология интизомига риоя этиш устидан оператив назорат ўрнатиш, брак маҳсулот ишлаб чиқариш сабабларини ва айбдорларини, такрорланаётган носозликларни аниқлаш учун электрон-ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш масалалари кўриб чиқилди. Бу эса «Ташсельмаш» ишчиларига моддий омиллардан самарали фойдаланишга: брак маҳсулот ишлаб чиқарувчиларни ўз вақтида жазолаш ва ҳалол ишлаётган кишиларни рағбатлантириш, уларни юксак сифат учун ойлик маошнинг 30 процентигача миқдорда пул мукофоти билан тақдирлашга имкон бермоқда. Натижада корхона конвейеридан чиқаётган машиналарнинг қарийб ярмига Сифат белгиси қўйилмоқда.

Семинарда «Ташсельмаш» заводининг иш тажрибаси ва бу тажрибани Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналарида кенг оммалаштиришга оид тавсиялар маъқулланди.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯСИ

САМАРҚАНД. Янги чақириқ халқ депутатлари Самарқанд область Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди. А. А. Йўлдошев область ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Депутатлар КПСС XXVI съезди қарорлари, халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгаши материаллари асосида область халқ контроли комитетининг фаолиятини, назоратчиларнинг вазифаларини муҳокама қилдилар.

* * *

НАМАНГАН. Янги чақириқ халқ депутатлари Наманган область советининг бу ерда бўлиб ўтган биринчи сессиясида Б. Ж. Ҳакимов область ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Сессияда КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленуми қарорлари асосида Узоқ муддатли мелиорация программасини бажариш, суғориладиган ерлар самарадорлигини ошириш юзасидан область совет ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТ—АСОСИЙ МЕЗОН

Илмий изланишларнинг чуқур ўйлаб тузилган стратегияси, экономиканинг зарур муаммоларига мос бўлиб тушадиган асосий йўналишларга маблағларни сарфлаш — коммунистик қурилишда фан ролини оширишнинг муҳим шартидир. СССР Фанлар академиясининг умумий мажлиси Москвада ўз ишини давом эттирмоқда. Мажлис қатнашчилари ўз планларини партия томонидан фан олдига қўйилган вазифалар билан таққослаб кўрмоқдалар ва Фанлар академиясининг умумхалқ ишига қўшадиган ҳиссаси салмоғини ошириш йўлларини муҳокама қилмоқдалар.

Фанлар академиясининг иши тўғрисидаги йиллик ҳисобот ва олимларнинг нутқларидан шу нарса аён бўлдики, кейинги йилларда кўпгина йирик ечимлар ва кашфиётлар тамомила янги техника ҳамда технологияни вужудга келтириш учун асос бўлиб қолди. Олимларнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, халқ хўжалиги учун энергия ва хом ашёни тежайдиган жараёнларни яратишдаги иштироки анча кучайди. Ижтимоий фанларни ривожлантиришда муайян бурилиш ясалди. Экономист олимлар хўжалик юритиш ва бошқаришнинг прогрессив формаларини асослаб бериш ва жорий этиш соҳасида фаол иш олиб бормоқдалар.

Аммо, мажлис қатнашчилари таъкидлаб ўтганидек, ҳозирги кунда катта кашфиётлар потенциалини доим ошириш билан чекланмай, фан тафаккурининг ана шу ютуқларини ишлаб чиқаришга, жамиятнинг бутун ҳаётига жорий этиш ҳам муҳимдир. Олимлар халқ хўжалигидаги етакчи тармоқларнинг самарадорлигини ошириш учун ҳисоблаш техникаси ва умуман ахборот соҳасидаги тадқиқотларни кенгайтириш зарур, деб уқтирдилар. Фанлар академиясининг олимлари ёш авлоднинг ҳисоблаш техникасини, программалаш ва бошқариш асосларини билиб олиш жараёнини анча тезлата оладилар.

Принципиал янги ғояларнинг ўчоғи бўлмиш Фанлар академияси мамлакатда илмий-тадқиқотларни кучайтириш учун кенг йўл очиб беради. Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, ана шу муҳим жабҳани мустаҳкамлаш олимларнинг ўзларига нисбатан талабчанлигига, барча илмий коллективларда ижодий вазиятнинг юксалтирилишига, ҳар бир илмий ходимнинг ўзига ишониб топширилган тадқиқот соҳаси учун масъулиятни оширишига боғлиқ бўлади.

15 март кечки мажлисда СССР Фанлар академияси президиумига сайловлар бўлиб ўтди.

Академиклардан В. А. Котельников, Е. П. Велихов, Ю. А. Овчинников, А. Л. Яншин, П. Н. Федосеев, А. А. Логунов, К. В. Фролов СССР Фанлар академиясининг вице-президентлари қилиб сайланди. Сибирь бўлимининг раиси академик В. А. Коптюг вице-президент этиб сайланди.

Академик Г. К. Скрябин СССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретари қилиб сайланди.

СССР Фанлар академияси умумий мажлисининг сессияси давом этмоқда.

(ТАСС).

Ёзги вақтга ўтилади

СССР Ягона вақт ва эталон частоталар давлат комиссияси хабар қиладики, 31 март, якшанба куни Совет Иттифоқининг бутун территориясида ёзги вақт жорий этилади. Ёзги вақтга ўтиш учун 31 март соат 2 да соат стрелкаси бир соат олдинга суриб қўйилади.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали С. Л. Соколов 15 март куни Лаос Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ЛХРП Марказий Комитетининг секретари, Лаос Халқ Демократик Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, миллий мудофаа министри, армия генерали Кхамтае Сипхандон билан учрашди.

Ҳар икки томонни қизиқтираётган масалалар юзасидан самимий, дўстона суҳбатлашиб олинди. (ТАСС).

СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ БАХТ-САОДАТИ УЧУН

Совет кишиларининг моддий турмуш шароитини сифат жиҳатидан яхшилаш — КПСС социал сиёсатининг муҳим йўналишидир.

Уй-жой-коммунал хўжалиги ва аҳолига маиший хизмат ходимлари кунига бағишланган тантанали йиғилишнинг қатнашчилари сервис хизмати ички ресурсларидан тўлиқ фойдаланиш, янги техникани актив жорий этиш, хизмат кўрсатиш доирасини кенгайтириш ва унинг сифатини ошириш зарурлиги ҳақида гапирдилар. Йиғилиш 15 март куни Москвада бўлиб ўтди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, бир қатор министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

РСФСР уй-жой-коммунал хўжалиги министри В. И. Попов доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, партиянинг XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ўз билимимиз, тажриба ва ғайратимизни сарф қиламиз, деб ваъда бердилар.

(ТАСС.)

ЭРТАГА—ПАРИЖ КОММУНАСИ КУНИ

Моҳият эътибори билан Коммуна—ишчилар синфининг ҳукумати.
К. МАРКС.

Париж Коммунасига қаранг. У пролетариат диктатураси эди.
Ф. ЭНГЕЛЬС.

Коммуна—пролетар революциясининг буржуа давлат машинасини мажақлаш йўлидаги биринчи уринишидир.
В. И. ЛЕНИН.

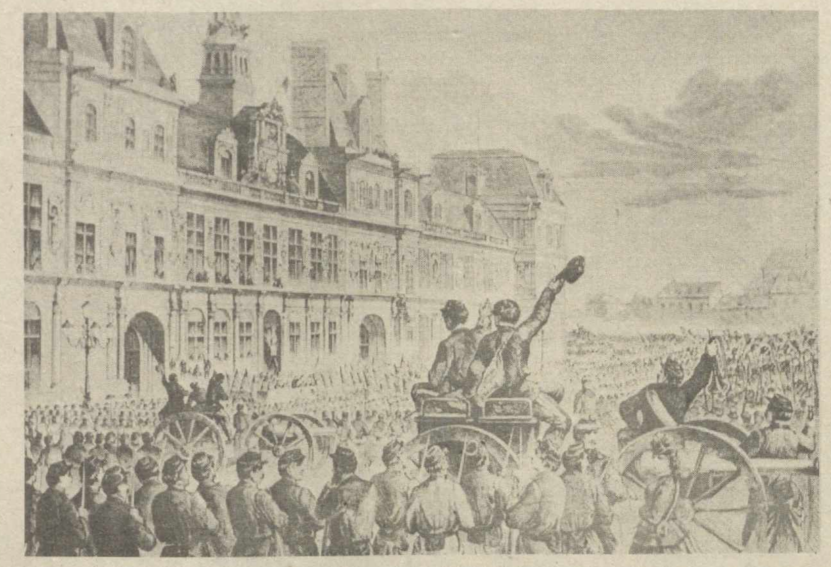

Суратда: Коммунанинг эълон қилиниши (К. Маркс ва Ф. Энгельс музейи фонди расмларидан). ТАСС фотохроникаси.

БИРИНЧИ ПРОЛЕТАР ИНҚИЛОБИ

Эртага бутун дунё пролетарлари, барча тараққийпарвар инсоният Париж коммунаси кунини нишонлайдилар. Бор-йўғи 72 кун ҳукм сурган, аммо халқаро ишчилар ҳаракати тарихида ўчмас из қолдирган Париж коммунаси ўн тўққизинчи асрда ички ижтимоий қарама-қаршиликларнинг кучайиши, олтмишинчи йиллар охиридаги саноат революцияси тугалланиши, пролетариатнинг ҳар жиҳатдан ўсиши жараёнида юзага келди.

Маълумки, 1870 йил 4 сентябрда Парижда халқ қўзғолон кўтарди. Бунинг натижасида империя қулади. Республика тузилди. Лекин янги «Миллий мудофаа ҳукумати» империянинг халққа қарши сиёсатини давом эттираверди. Бундан норози бўлган меҳнаткашлар бир неча марта қўзғолон кўтардилар. Аммо исёнлар пухта тайёрланмагани учун улар шафқатсизларча бостирилди.

Халқ оммаси ўзининг қонуний талабларини рўёбга чиқаришда қатъий эди. Меҳнаткашлар қуролли қўзғолонга ҳозирлик кўра бошладилар. Миллий гвардия тузилиб, унга Марказий Комитет раҳбарлик қилди. 1871 йил 18 мартга ўтар кечаси сотқин буржуа ҳукумати халқни қуролсизлантириш ҳамда миллий гвардия Марказий Комитети аъзоларини қамоққа олиш мақсадида ҳарбий қисмларни юборди. Солдатлар халққа қарши ўқ узишдан бош тортдилар. Миллий гвардия қисмлари қарши ҳужумга ўтиб, давлат идора маҳкамаларини қуршаб олдилар. Буржуа республикачилари ва яширин монархистларнинг Тьер ҳукумати қочиб кетди.

Париж коммунаси ғалаба қозонди. Миллий гвардия Марказий Комитети муваққат ҳукумат ролини ўтади. Коммунанинг қонуний ҳукуматини тузиш учун 26 мартда сайлов ўтказилди.

Париж коммунаси етмиш икки кунлик фаолияти давомида кўпгина социал ўзгартишларни амалга оширди. Жумладан, черковни давлатдан, мактабни черковдан ажратди, ўзбошимча жарималарга чек қўйди. Квартира учун ҳақ тўлаш муддатини узайтирди. Революция даврида эгалари ташлаб кетган корхоналарни давлат ихтиёрига олиб, ишчилар назоратини ўрнатди. Ишсизликни тугатиш учун бир қанча чоралар кўрди. Иш ҳақи минимумини жорий этди. Уруш натижасида бева қолган аёлларнинг оиласи учун пенсия белгилади. Шу билан бирга Париж коммунаси раҳбарлари ўз фаолиятларида бир қанча хатоларга йўл қўйдиларки, у коммунани ҳалокатга олиб келди. 30 мингдан ортиқ коммунар судсиз-сўроқсиз отиб ташланди. Революция қонга ботирилди.

Париж коммунаси буржуа формаларидан принципиал фарқ қилувчи янги типдаги давлатни юзага келтирди. У ана шуниси билан тарихда алоҳида ўрин тутади. Айни пайтда Париж коммунаси пролетар интернационализмининг амалдаги кўриниши бўлди. Унинг ишида турли миллат вакиллари қатнашдилар.

Париж коммунаси изсиз кетгани йўқ. Коммуна тажрибаси илмий социализм ва коммунизм назариясини ишлаб чиқишда катта роль ўйнади. В. И. Ленин ва у тузган шонли Коммунистик партия Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлаш ҳамда амалга оширишда Париж коммунаси сабоқларидан фойдаландилар.

ОТАШИН ҚЎШИҚ

Ўзимизни англаш учун
рамзий маънода
Тақиб юрдик кўксимизга
қизил чинни гул.
Майли энди гуркирасин
улар ўрнида
Бўй таратиб ҳамма ёқда
ўссин қизил гул.
Бир вақт келиб келажакда
бошқа одамлар
Ёдга олиб бизни шунда
зафар қучарлар.

ЛУИЗА МИШЕЛЬ,
Коммуна қаҳрамони.

* * *

...Ўлдирилган
коммунарлар —
боболаримиз
Париж деворидан
инграйди ҳамон.
— Эшитинг, ўртоқлар!
дўстлар, ҳушёр бўлинг!
Биздан сизга сабоқ—
ёлғиз
енголмас,
Бирлашиб портлатинг!
Партия билан уринг!
Ишчи синфин
бир мушт каби
жипсланг чамбарчас.

ВЛАДИМИР МАЯКОВСКИЙ.

* * *

...Бу — Париж жангларида
коммунарларнинг
Қонли бўғизларида
сўнган ғарғара
Бу — давоми тугамаган
Оташин қўшиқ.
Эски дунёнинг
Дарбозаси тубида
алангаланган
Синфларнинг ўзаро
Зўр курашида
Бирлашган фронт сари
Кета беришда
Айтилган Марсельеза
Ва, оташин ишқ...

ҒАФУР ҒУЛОМ.

БУГУН—УЙ-ЖОЙ-КОММУНАЛ ХЎЖАЛИГИ ВА АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ХОДИМЛАРИ КУНИ

ШАҲАР ХЎЖАЛИГИ РАВНАҚИ

Коммунал хизмат ходимларининг бу йилги байрами — КПСС XXVII съездига актив ҳозирлик кўрилаётган, совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабанинг 40 йиллиги, стахановчилик ҳаракати бошланганлигининг 50 йиллиги нишонланадиган йилга тўғри келмоқда. Бу хизмат соҳаси ходимларига ўз олдиларида турган вазифаларни бажаришларида алоҳида куч ва ғайрат бахш этмоқда.

АҲОЛИГА хизмат қилиш билан банд бўлган барча тармоқлар ва бўғинларни жадал ривожлантиришни таъминлаш шу куннинг муҳим вазифаларидандир. Уй-жой-коммунал хўжалиги министрлиги меҳнат коллективлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси юбилейи йилида ўз зиммасидаги вазифаларни бажаришда муайян муваффақиятга эришдилар. Аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатиш йиллик плани муддатидан олдин уддаланди. Меҳнаткашларга пландаги 488 миллион сўмлик ўрнига 503 миллион сўмлик хизмат кўрсатилди. Бу — 1983 йилдагига нисбатан 5,5 процент кўпдир. Шу жумладан, маиший хизмат бўйича бу кўрсаткич 12,8 процентни ташкил этди. Барча соҳаларда фақат йиллик план эмас, балки социалистик мажбуриятлар ҳам уддаланди. Капитал қурилиш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Саноат корхоналари 25,7 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Айни пайтда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш анча кўпайди. Ўтган йилнинг ўзида 1,3 миллион сўмлик ана шундай товарлар ишлаб чиқарилди. Зилзиладан зарар кўрган областларда табиий офат оқибатларини тугатиш соҳасида бир қатор ишлар амалга оширилди. Маҳаллий Советларга қарашли уй-жой бинолари, маданият, маориф, соғлиқни сақлаш ва коммунал хўжалик объектлари ремонт қилинди.

Уй-жой фондини капитал ремонт қилиш планлари ҳам ортиғи билан уддаланди. Ҳаммаси бўлиб 1,2 миллион квадрат метр уй-жой майдони ремонт қилинди. Республикамиздаги кўпгина районларда коммунал хўжалик объектлари қурилди. 155 километрли водопровод тармоқлари фойдаланишга топширилди. Наманган областида йилига 10 миллион дона ғишт ишлаб чиқарадиган янги ғишт заводи қурилиб, ишга туширилди. 3,2 минг квадрат метр уй-жой майдонлари барпо этилди.

Ремонт-қурилиш ишлари базасини мустаҳкамлаш борасида бирмунча ишлар амалга оширилди. Айниқса, водопровод-канализация хўжалиги тараққий этди. Сув кўтариш иншоотлари қуввати анча ошди. Бунинг натижасида планга қўшимча 41 миллион кубометр сув етказиб берилди. Сувни тежаб-тергаб сарфлаш ва ундан оқилона фойдаланишга ҳам алоҳида эътибор қилинмоқда. Сувни тежаш бўйича ҳар йили ўтказилаётган ойликларда кенг жамоатчиликнинг актив иштироки, аҳоли ўртасида сувни иқтисод қилишнинг аҳамиятини тушунтириш яхши самара бермоқда. Ана шу тадбирларни амалга ошириш, водопровод тармоқларини тараққий эттириш ҳисобига ўтган йили 200 мингдан зиёд киши марказлашган сув таъминотидан баҳраманд бўлди.

Министрлик системасида 600 та иситиш қозонхонаси мавжуд. Аҳолини иссиқлик энергияси билан таъминлашни яхшилаш мақсадида республикамиз шаҳарлари ва район марказларида қозонхоналар қуриш давом этмоқда.

Уй-жой фондини яхши сақлаш ва унинг ободончилик даражасини кўтариш муҳим аҳамиятга эгадир.

Юбилей йилида республикамиз шаҳарлари ва район марказлари санитария ҳолатини яхшилаш ва ободончилик даражасини кўтариш юзасидан катта ишлар амалга оширилди. Тошкент шаҳрида 26 та кичик хиёбон бунёд этилди. Оқтепа ва Бўзсув каналлари устига иккита кўприк қурилди. 6 километр янги йўл барпо қилинди. 1 миллион квадрат метрдан ортиқ йўл ва йўлкалар, 71 километр ирригация тармоқлари, 145 километр ташқи ёритиш тармоқлари капитал ремонт қилинди. Олмалиқ, Ангрен, Наманган, Самарқанд ва бошқа шаҳарларда ҳам шунга ўхшаш ишлар бажарилди.

Республикамиз шаҳар ва қишлоқларининг санитария ҳолатини талаб даражасида сақлаш бўйича ўтказилган икки ойликда 5 миллиондан зиёд киши иштирок этди. Улар кучи билан 17 миллион квадрат метрдан ортиқ йўл, йўлкалар, майдон, хиёбон ва истироҳат боғлари, 2,6 минг километрга яқин ирригация тармоқлари тозаланди.

Шаҳар ва қишлоқларни яшил либосга буркаш ҳаммамизнинг бурчимиз. Ўтган йили ободончилик ва санитария ҳолатини яхшилаш бўйича ўтказилган социалистик мусобақада Қўқон, Наманган, Қувасой, Хива, Сирдарё шаҳарлари ва пойтахтимизнинг Ҳамза, Фрунзе, Сергели, Ленин районлари олдинги ўринни эгалладилар.

Янги техника, илғор технология, рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари ишлаб чиқаришга дадил жорий этилмоқда. Фақат ремонт-қурилиш ишлаб чиқаришида 865 та кичик механизация воситалари ва илғор замонавий асбоблар жорий этилди. 20 километр иситиш тармоқлари каналсиз усулда ётқизилди. Бунинг натижасида иқтисодий самарадорликни 10 процент кўпайтиришга муваффақ бўлинди.

Уй-жой-коммунал хўжалик корхоналари ва муассасалари коллективларининг иқтисодий ва социал тараққиёт планларини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган ўтган йилги социалистик мусобақада Самарқанд экспериментал-механика заводи энг яхши натижага эришди. Корхона коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди ҳамда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Умуман, Уй-жой-коммунал хўжалик министрликлари ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра, республика министрлиги биринчи ўринни эгаллаб, Маҳаллий саноат ва коммунал-маиший корхоналар ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди. Бундай ютуқларни қўлга киритишда 56-ремонт-қурилиш ишлари Марғилон бошқармасининг ғишт терувчиси Э. Холматов, Наманган область «Ремстрой» трестининг Учқўрғондаги 70-ремонт-қурилиш бошқармасининг комплекс бригадаси бригадири Н. Орифжонов, «Ангрентеплокоммунэнерго» пайвандловчиси А. Трегубов, «Водоканал»нинг Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси лаборантлари бригадири Т. В. Бабайлова каби илғор ишчи ва хизматчиларнинг ҳиссаси катта.

Бироқ аҳолига коммунал хизмат кўрсатишда, электр транспорти ишини яхшилашда, уй-жойларни асрашда биз мавжуд имкониятлардан тўла фойдалана олаётганимиз йўқ. Резервлар кўп ва улар сўзсиз ишга солиниши керак.

Ўтган қиш коммунал хўжалик ходимлари учун ҳам синов, ҳам сабоқ бўлди. Маълумки, қишнинг қаттиқ келиши оқибатида уйларни иситиш қийинлашди. Томлардан чакка ўтди. Бу эса меҳнаткашларнинг ҳақли эътирозларини келтириб чиқарди.

Министрлик бу нуқсонлар сабабларини пухта ўрганиб чиқди. Қозонхоналар, иситиш воситалари нормал ишлаб турганига қарамай, иссиқлик трассаларининг яхши изоляция қилинмаганлиги иссиқлик энергияси исроф бўлишига олиб келди. Шу билан бирга айрим қозонхоналарда мавжуд резервлар тўла ишга солинмади. Шунинг учун ҳам Тошкент, Самарқанд, Андижон, Бекобод ва Янгиер шаҳарларида уй-жойларни иситишда жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Қиш сабоқларидан тўғри хулоса чиқариб, ҳамма жойда қишга тайёргарлик ишларини мунтазам назорат остига олиш тадбирлари белгиланди.

Коммунал хўжалиги ходимлари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқулладилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачевнинг Пленумда сўзлаган нутқида қўйилган вазифаларни бажаришга, партиямиз XXVII съездини муносиб кутиб олишга аҳд қилдилар. Шу йилнинг икки ойлик планлари барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича тўла адо этилганлиги коммунал хўжалик ходимлари ўз сўзларини шараф билан адо этишларидан далолат бериб турибди.

А. ИЛЮХИН,
Ўзбекистон ССР уй-жой-коммунал хўжалик министри.

Суратда: Тошкент шаҳрида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳасида меҳнат қилаётган илғорлардан бир группаси (чапдан ўнгга) соатсоз уста Ҳамид Усмонов, карниз йиғувчиси Гулшод Расулова, соатсоз уста Нуриддин Зарипов, фотограф Валерий Манучаров, телемеханик Карим Ҳайитматов ва фотонафлар бригадири Башидулла Усмонов. Бу илғор ходимлар шахсий беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариб, социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

В. Молгачев фотоси.

БУЮРТМАЛАР—МУДДАТИДА

Мавжуда Ярашева ўн бир йилдан буён маиший хизмат соҳасида ишлайди. У Шофиркон районидаги Карл Маркс номли колхоз комплекс қабул пунктининг қабул қилувчиси. Ҳамқишлоқлари уни меҳнатсеварлиги, ўз ишига моҳирлиги туфайли ҳурмат қилишади. Мавжуда ҳалол ва фидокорона меҳнати учун Бухоро область маиший хизмат бошқармасининг ташаккурномалари ва фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига «Ўз касбининг устаси» номини олиш учун ўтказилган республика кўрик конкурси натижаларига кўра у Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг эсдалик диплони билан тақдирланди.

Карл Маркс номли колхоз Шофиркон районидаги илғор хўжаликларидан бири. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти дала меҳнаткашлари ва фермадаги чўпонларга яхши маиший шароит яратиш тўғрисида ғамхўрлик кўрсатмоқда. Бу ерда ўнлаб шинам уй-жойлар, болалар комбинатлари, магазин, ошхона ва бошқа кўпгина маданий-маиший объектлар қурилган.

Яқин-яқинларгача маиший хизмат колхозчиларнинг ўсиб бораётган талабларига жавоб бермас эди. Одамлар яхши кийингилари, уй-рўзғор буюмларини тезда ремонт қилиб олгилари келади. Бунинг учун кўпинча район марказига, ҳатто Бухорога қатнашга тўғри келар эди. Ҳозир эса қишлоқда маиший хизмат йўлга қўйилганлиги уларнинг узоғини яқин қилмоқда.

Колхоз правлениеси район маиший хизмат бошқармаси учун яхши бино ажратди. Хизматнинг айрим устахоналари шу ерга жойлаштирилди. Айниқса, бу ерда комплекс қабул пункти ташкил этилганлиги қишлоқ меҳнаткашларининг жонига аро кирди.

Ҳозирги кунда колхоз меҳнаткашлари барча турдаги маиший хизматдан фойдаланмоқдалар. Комплекс қабул пунктида кийимларни химиявий усулда тозалаш ва бўяш, металл буюмларни тайёрлаш ва ремонт қилиш, пойабзалларни, холодильникларни, бошқа буюмларни ремонт қилиш учун буюртмалар қабул қилинади. Қишлоқ меҳнаткашлари сартарошлар, сураткашлар хизматидан фойдаланадилар, кийим-бош ва пойабзал тиктириш учун буюртма берадилар.

М. Ярашева комплекс қабул пунктлари ходимларининг «Қишлоқ аҳолисига юқори сифатли хизмат» шиори остида Бухоро областида бошланган социалистик мусобақасида бир неча бор фахрий ўринларни эгаллади. Шу билан бирга у аҳолига хизмат кўрсатишнинг янги турларини жорий этиш қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатишни янада яхшилаш учун изланмоқда.

Ихтисослашган корхоналарнинг усталари кўпгина мураккаб маиший техникани бевосита буюртмачининг уйида ремонт қилмоқдалар. Иложи бўлмай қолган тақдирдагина улар жойлардаги йирик устахоналарга келтирилади. М. Ярашева эса бундай буюртмаларнинг муддатида бажарилиши устидан мунтазам назорат олиб боради ва ремонт қилиш учун қабул қилинган буюмни тезда эгасига етказишга интилади. Агар зарур бўлиб қолса мутахассисни буюртмачи уйига йўллайди.

Мавжуда Сатторовнани фақатгина қабул пунктида эмас, балки уруш ва меҳнат ветеранлари, пенсионерлар, кўп болали оналар хонадонида ҳам учратасиз. У ҳафтада бир марта маиший хизмат бошқармаси мутахассислари билан бирга хўжаликнинг узоқ аҳоли пунктларига боради. Шунингдек, у буюртмачига керакли фасонни танлашда ҳам ёрдамини аямайди. Хизматнинг янги турлари тўғрисида ахборотлар беради. Буюртмачилар ҳали фойдаланиб улгурмаган хизмат турларидан баҳраманд бўлишга уларни даъват этади.

Колхоз меҳнаткашлари қабул пункти хизматидан бажонидил фойдаланмоқдалар. Бунда моҳир ташкилотчи М. Ярашеванинг ҳам ҳиссаси катта. Ўтган йили комплекс қабул пункти аҳолига 36600 сўм ўрнига 45,5 минг сўмлик хизмат кўрсатди. Бу пландагига нисбатан 1,5 марта кўпдир. Беш йилликнинг якунловчи йилида пункт ходимлари аҳолига хизмат кўрсатиш план топшириқларини 130 процентга етказиб адо этишга аҳд қилганлар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқишларига ишончимиз комил.

А. МИНГУЛОВ,
Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги «Узгипротехбыт» институти инженери.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ДОЛЗАРБ ДАМЛАР ВАЗИФАСИ

ЕРНИ ЭКИШГА ЎЗ ВАҚТИДА, СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАШ УЧУН НИМАЛАРГА ЭЪТИБОР БЕРИШ КЕРАК?

Яқинда бўлиб ўтган республика қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши олдимизда турган долзарб масалаларни чуқур ва атрофлича муҳокама қилди ҳамда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг 1985 йилги социалистик мажбуриятларини қабул қилди. Бу мажбуриятларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан кўкламги дала ишлари қисқа муддатда, сифатли қилиб ўтказилишига боғлиқ.

ЎТГАН йили декабрнинг биринчи кунларида тўсатдан бошланган совуқ узоқ давом этди. Шу давр ичида ўртача ҳарорат кўп йиллардагига нисбатан 10—12 даража паст бўлди.

Республикамизда бундай ноқулай табиий шароит илгарилари сира кузатилмаган эди. Натижада кўп майдонларда ғўзапоялар қолиб кетди, кузги шудгор ўтказилмади.

Республикамизда 50 процентдан ортиқ майдон турли даражада шўрланган. Об-ҳаво ноқулай келганидан кўп жойда шўр ювиш ишлари баҳорга қолди.

Бу йилги шароитда шўр ювиш ишларининг қарийб 90 процентини баҳорда ўтказишга тўғри келмоқда. Бу тадбирни қисқа вақтда, самарали ўтказиш, коллектор-зовурларнинг ҳолатига боғлиқ. Айниқса, бу йилги ёғингарчиликлар тупроқнинг шўрланишига, ер ости сувларининг кўтарилишига, ерларнинг етилиши кечикишига сабаб бўлиши мумкин. Шуни ҳисобга олиб, коллектор ва зовурларни чуқур қазиш ва уларни тозалашни зудлик билан амалга ошириш, лозим бўлган карталарда ерларни тез етилтириш ва тузлардан яхши тозалашга эришиш учун муваққат зовурлардан кенг фойдаланиш даркор. Одатда ер ҳайдалгач шўр ювиш ишлари ўтказилади. Амударёнинг қуйи оқими зоналари ва Фарғона областининг Қўқон группа районларида шўр ювишни олдин ўтказиб, кейин ерларни ҳайдаш ҳам мумкин. Ҳар иккала ҳолда ҳам тупроқдаги эрувчи тузлар мумкин қадар ернинг чуқур қатламларига тушиши ва коллектор-зовурларга чиқиб кетиши зарур. Акс ҳолда тузлар, ернинг юза қаватига тез кўтарилади. Бу чигитларни хато униши, ҳатто ёш ниҳолларнинг нобуд бўлишига олиб келади. Натижада далаларда нормал кўчат қалинлигини таъминлашга жиддий тўсиқ бўлади. Тупроқ шўрини бир текисда ювиш учун даланинг текислиги, нишабига ва тупроқ хусусиятларига қараб 0,10-0,25 гектар катталикда чек олинади. Чекка бостирилган сув камида 15-20 сантиметр қалинликда бўлиши керак.

Ёғингарчилик 200 миллиметрдан кам бўладиган, ер ости сувлари чуқур жойлашган ерларда чигитни тупроқнинг табиий намига ундириб олиш учун қўшимча суғориш ўтказилади. Акс ҳолда чигит суви беришга тўғри келади. Чигит сувининг эса салбий томонлари бор: тупроқ ҳарорати пасайиб, унинг микробиологик фаолияти сусаяди. Натижада чигитнинг униб чиқиши кечикади, далада бегона ўтлар кўпаяди.

Ғўзалар тупроқнинг табиий намига униб чиқса, у чуқур илдиз отади, серавж бўлади, ҳосил нишоналари кўпайиб, эрта етилади.

Қўшимча суғориш учун ҳайдалган ер яхшилаб текисланади, сўнгра 90-100 сантиметр кенгликда чуқур эгатлар олинади, шу эгатлар орқали сув берилади, ер етилиши билан кўндалангига ва узунасига борона қилинади.

Ҳайдаш олдидан ҳар бир далага мўлжалланган маҳаллий ва минерал ўғитларни солишга алоҳида аҳамият бериш керак. Бунда фосфорли ва калийли ўғитлар йиллик нормасининг 70 процентини, азотли ўғитлар йиллик нормасининг 50 процентини солиш мақсадга мувофиқдир.

Бу йилги шароитда маҳаллий ўғитлардан кенг фойдаланиш керак, чунки у тупроқни майин ҳолда сақлайди ва қиздиради, микроорганизмлар фаолиятини активлаштиради. Гўнгда азот, фосфор ва калий каби озуқа моддаларидан ташқари гармонлар, микроэлементлар, витаминлар бўлиб, улар ўсиш жараёнларини жадаллаштиради.

Гўнгни ернинг юзасига солиш, айниқса, чиримаган ҳолда солишга йўл қўймаслик керак. Бу ҳол далаларни бегона ўт босишига сабаб бўлади.

Фосфорли ва калийли ўғитлар йиллик нормасининг қолган қисмини экишдан олдин культиватор-ўғитлагич ёки чизель-ўғитлагичлар ёрдамида 15-16 сантиметр чуқурликка солиш маъқулдир.

Пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришда бегона ўтларни тамомила йўқотишга алоҳида эътибор бериш талаб этилади.

Агротехника талабларига юзаки қараш, уни сифатсиз бажариш натижасида кейинги йилларда кўпчилик хўжаликларнинг далаларида бегона ўт кўпайиб кетди.

Республика қишлоқ хўжалик ходимлари кенгашида бир миллион гектар экин майдонини ажриқ босиб кетганлиги ҳаққоний кўрсатиб ўтилди.

Бегона ўтларни асосан экинларни экишгача бўлган даврда йўқотиш лозим. Ишни шундай ташкил этиш кераки, токи дала чигит экилгандан сўнг камида 1-1,5 ой ўтлардан ҳоли турсин. Бегона ўт босган ерларни чуқур ағдариб ҳайдаш лозим. Айниқса, ажриқ босиб кетган далаларни ПЯ—3—35 плугларни 2 корпусли қилиб, 45 — 50 сантиметргача тўла ағдариб ҳайдашга мослаш керак. Бу борада Ильич райони хўжаликларининг иши мақтовга сазовордир.

Учқўрғон районидаги Ленин номли, Бағдод районидаги «Большевик» колхозлари ва «Москва» совхози, Шовот районидаги «Ленинград» колхози ва «СССР 60 йиллиги» совхозида ўтказилган тажрибалар, ППН-40 маркали плантаж плугларини тўла ағдаришга мослаб 50— 60 сантиметр чуқурликда ишлатиш, яъни 25 сантиметр ажриқли қатлам эгат тагига туширилиб, пастдан чиқарилган 30 — 35 сантиметр қатлам билан кўмилиши ажриқлар билан курашишнинг самарали усули эканлигини кўрсатди.

Бу усулни қўлланишда қуйидагиларга алоҳида эътибор бериш керак.

Биринчидан, ерни ағдариб ҳайдашда лой қатлам юзага чиқиб қолмасин. Иккинчидан, бирмунча унумсиз қатлам юқорига чиқиб қолса, чизель-ўғитлагичлар ёрдамида 12-15 сантиметр чуқурликка гектарига 200-250 килограмм аммофос ва 100-150 килограмм аммиакли селитрани яхши чириган гўнгга қўшиб бериш лозим.

Бошқа ҳолларда бегона ўт ва уларнинг илдизини чизель пружинали махсус агрегатлар, культиватор ёрдамида йиғиштириб ёқиб юбориш зарур. Ерларни ғумай ва ажриқдан тозалашда ҳам оммавий курашни бошлаш лозим. Институтимизнинг экспериментал базаларида, катта майдонларни чуқур ҳайдаш йўли билан ажриқ ва ғумайлар батамом йўқотилди. Шу билан пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 10-13 центнер ошди.

Кузда шудгорланган бедапоялар, пахта майдонларини ер етилиши билан ёппасига бороналаш тупроқда намни сақлаб қолишга катта ёрдам беради. Борди-ю, устки қатлам анча чуқурроқ зичланиб қолган бўлса, ер ёппасига культивация ёки чизель қилинади.

Кузги шудгор қор ёки музлаган тупроқда ўтказилиб, ер палахса кесакли бўлса, шудгор устидан икки марта узунасига ва кўндалангига чизеллаш керак. Шунда об-ҳаво исигач, тупроқнинг майин ва донадорлигига эришилади.

Қолган майдонларда зудлик билан ғўзапояларни йиғиб олиш ва уларни майдалаш, мўлжалланган маҳаллий ва минерал ўғитларни бериб, чуқур ҳайдаш лозим. Акс ҳолда, ғўзапоя қолдиқлари чиримай, чигит экишни қийинлаштиради ва қатор ораларни дастлабки ишлаш вақтида ёш ниҳолларни зарарлайди.

Ерларни ҳайдашда плугларнинг ишлаш чуқурлигини тўғри белгилаш жуда муҳимдир. Ғумай ажриқ босган ерлар икки ярусли плуглар билан 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдалади. Плуглар орқасига бороналар тиркалган бўлиши керак.

Борди-ю, ҳайдаладиган қатламда намнинг кўплиги туфайли лой қатлам юзага чиқиб қолиш хавфи бўлса, бундай ерлар отваллари олиб ташланган плуг ёки чизеллар билан юмшатилади ва бороналанади.

Умуман, ерни етилмасдан олдин ҳайдаш ёки лой қатламнинг юзага чиқиб қолишига мутлақо йўл қўймаслик зарур. Акс ҳолда ерлар берч, кесакли бўлиб қолади. Серкесак далага экилган чигит хато унади, чиққанлари ҳам суст ривожланади. Дастлабки даврда ўсишдан қолади, умумий ҳосил кескин камаяди.

Шўри ювилган ёки яхоб берилган ерларни экишга тайёрлаш ҳам муҳимдир. Ер шўри тозалаб ювилгандан сўнг, тупроқни сифатли қилиб юмшатиш, яъни етилган қатламни 30-40 сантиметр чуқурликда ағдариб ёки ағдармасдан ҳайдаш билан биргаликда яна бир-икки марта чизеллаш ёки культивациялаш билан бир йўла бороналаш ва молалаш даркор. Шўр ерлар кўкламда шу тахлитда ишланганда яхши юмшатилган ва ҳийла чуқур қатлам ҳосил бўлади, тупроқ майин, юмшоқ ҳолатини маълум даражада узоқ вақтгача сақлаб туради, сувнинг ер юзасидан буғланиши ва тузларнинг юмшатилган ҳайдалма қатламга кўтарилиши кескин даражада камаяди. То тузлар бир неча суғоришдан сўнг кўтарилгунча ғўзалар бақувват ўсиб олади.

Бир колхоз ёки совхоз ҳатто бир бригаданинг ўзида механик таркибига кўра оғир ёки енгил тупроқли, ер ости суви чуқур жойлашган бўз тупроқли ёки ер ости сувлари юза жойлашган ўтлоқи ва ўтлоқи-ботқоқ тупроқли ерлар бўлиши мумкин.

Шуларни ҳисобга олиб, ер ҳайдаш биринчи навбатда тез етиладиган енгил тупроқли майдонларда ўтказилади.

Экин-тикинга тайёргарлик ишларининг қисқа муддатларда ва сифатли бажарилиши мавжуд техникадан самарали фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқ. Шунинг учун уларнинг шайлигига алоҳида эътибор берайлик. Лозим бўлган ёқилғи, мойлаш материаллари, эҳтиёт қисмлар етарли бўлсин.

Юқорида айтилган тавсияларга жойлардаги конкрет шароитларни ҳисобга олган ҳолда амал қилинса, ҳамма майдонларда чигитни пухта ва сифатли тайёрланган ерларга экиб оламиз, унинг қийғос униб чиқишини таъминлаймиз.

М. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.
А. ЗОКИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

ТЕХНИКА ИХЛОСМАНДИ

Хўжайли районидаги Ленин номли совхозда барча машина ва механизмлар баҳорги экиш мавсумига пухта шайланиб қўйилган. Бунда хўжаликнинг жонкуяр техника ихлосмандларининг ҳиссаси катта. Шулардан бири Амет Қурбониёзовдир. У ўзининг ҳалол, баракали меҳнати билан коллектив орасида яхши ҳурмат топди. Айниқса у ремонт қилган машина ва механизмлар ҳамда бошқа техника асбоб-ускуналари ҳар донм ўзининг сифати билан ажралиб туради. Шунинг учун ҳам ремонтчилар ўртасида қизғин авж олган мусобақада ҳаммавақт ғолиб чиқмоқда. Унинг қўлида ремонтдан чиқарилган барча техника фақат аъло сифат билан қабул қилиниб олинади.

Амет Қурбониёзов ўз тажрибасини ёшларга ҳам қунт билан ўргатмоқда. Суратда: А. Қурбониёзов.

М. Елеусинов фотоси (ЎзТАГ).

БЎЛАЖАК МЕХАНИЗАТОРЛАР

◆ Ворошилов районидаги «СССР 50 йиллиги» совхози марказида механизаторлар тайёрлаш тўрт ойлик курси очилди. Курсда ёшлардан ўттиз киши механизаторлик сирларини қунт билан ўрганмоқда. Шунингдек, райондаги «Гулистон», «Социализм», «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозларида ҳам шундай курслар иш бошлади.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

ДИҚҚАТ: ТАЖРИБА

СОЯ — ХОСИЯТЛИ ЭКИН

Хўжалигимизда чорвачиликни ривожлантиришга катта эътибор берилаётганлиги туфайли моллар маҳсулдорлигини йил сайин ошириб бориш таъминланмоқда. Бунга асосан озуқа базасини мустаҳкамлаш, серҳосил, тўйимли экинларни экиш орқали эришяпмиз. Ана шу қимматли озуқа экинларидан бири соядир.

Колхозимизда ҳар йили уни экишга катта майдонлар ажратилади. Кўп йиллик тажрибаларимиз шуни кўрсатиб турибдики, чорва учун мўл-кўл озуқа жамғариш, унинг таркибини бойитиб, тўйимлилигини оширишда соянинг олдига тушадиган экин кам экан. Бу қимматли экиннинг бир неча хил навлари мавжуд. Лекин сўнгги йилларда республикамиз олимлари томонидан яратилган «Ўзбекистон-2» нави бизнинг шароитимизда, айниқса, яхши натижалар бермоқда. Ушбу нав уруғи ўз вақтида экилиб, агротехника қоидалари асосида кўнгилдагидек парваришланса, бўйи 1,5 метр, ҳатто ундан ҳам баландроқ бўлиши ва кўп миқдорда ҳосил бериши мумкин. Бундан ташқари, соя экиш билан шуғулланадиган бригадаларнинг миришкорлари ундан мўл-кўл дон ҳосили ва кўп миқдорда кўк масса олиш йўлларини яхши билиб олишди. Қуйида шулар ҳақида қисқача тўхталмоқчимиз.

Сояни апрель ойининг охири, майнинг бошларида экиш мақсадга мувофиқдир. У дон ёки уруғлик учун экиладиган бўлса, 120 кунда пишиб етилади. Борди-ю, ундан силос тайёрлаш кўзда тутилса, 85—90 кунда, яъни думбуллигида ўриш лозимлигини унутмаслик керак. Ана шу кўк масса маккажўхори билан аралаштириб силос қилинса, унинг сифати ошиб, таркибидаги оқсил кўпаяди. Колхозимиз шароитида соядан 300 центнердан кўпроқ кўк масса ўриб олишга эришяпмиз.

Биз соя силос учун йиғиштирилиб олиниши биланоқ ерни ҳайдаб, ўғитлаймиз ва перко экамиз. У октябрь ойи ўрталарида ўрилади. Ундан ҳам ўрта ҳисобда гектар бошига 300 центнердан зиёд кўк масса олинаётир. Демак, ердан ўрнида фойдаланаётганлигимиз туфайли бир гектар ердан жами 600 центнердан ошириб озуқа тайёрлашга эришяпмиз.

Соянинг чорва озуқаси таркибини бойитишдан ташқари яна бир хосияти ҳам бор. У ўзидан кейин экиладиган экинлар учун ерда энг кўп органик ва минерал моддалар қолдиради. Бегона ўтларни кескин камайтиради. Тажриба соя ва перко экинлари экилган майдонларда вилт касаллиги кескин камайганлигини кўрсатмоқда.

Колхозимизда сунъий сут тайёрлаш кухняси мунтазам ишлаб турибди. У хўжалигимизнигина эмас, балки районимиздаги кўплаб чорвачилик фермаларини ҳам сунъий сут билан таъминлаётир. Хўжалигимиз чорвадорлари сунъий сут тайёрлашда соядан кенг фойдаланишмоқда. Бу сут бузоқларни тез семиртиради. Нимжонларини соғломлаштириб, вазнига вазн қўшади. Борди-ю, бўғоз сигир ориқ бўлса, ундан туғилган бузоқ ҳам яхши ривожланмайди, касалликка тез чалинади. Соядан тайёрланган сунъий сут эса ориқ сигир ва бузоқлар тез семиришида муҳим омил бўлаётир.

Бу хосиятли экиндан яна ҳам кўпроқ ҳосил етиштириш йўлида изланаётган деҳқонларимиз унинг ўзига хос томонларини назарда тутмоқдалар. Чунончи, соя ўргимчакканага осонгина ем бўлади. Лекин бу зараркунандага қирон келтириш учун химикатлардан фойдаланиш асло мумкин эмас. Негаки, ўргимчаккана учун химикат сепилган соя кейинчалик чорва молларга едирилганда зарар етказишини унутмаслик керак. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, сояни ўргимчаккана билан зарарланмайдиган очиқ майдонларга, дашт ерларга эккан маъқул. Агар сояга ўргимчаккана хавф солгудек бўлса, унга қарши биологик методдан фойдаланиш керак. Соя дон учун экилганда сийракроқ, силос учун экилганда қалинроқ экилса, юқори ҳосил олиш мумкин.

Соянинг фойдали хосиятини қуйидаги мисоллардан билса бўлади. Чорвадорларимиз ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга 140 тонна гўшт топшириш мажбуриятини олган эди. Моллар таркиби соя билан бойитилган озуқа билан парваришланганлиги туфайли уларнинг яхши семиришига эришдик. Натижада ҳозирга қадар 205 тонна семиз гўшт топшириб, бу борадаги йиллик планни ортиғи билан бажардик. Сут топшириш бўйича биринчи квартал плани ҳам адо этилди.

Бу йил биз соя экиладиган майдонларни кенгайтириб, 50 гектарга етказишни режалаштирганмиз. Шу мақсадда экин майдонларининг мелиоратив ҳолатини яхшилашга алоҳида аҳамият беряпмиз. Уруғликни яхши сақлаш ҳам диққат марказимизда. Мақсадимиз — қимматли экин—сояни ўз вақтида экиш, уни кўп йиллик тажриба асосида намунали парваришлаш орқали ширали ва тўйимли озуқани янада кўпайтиришдан иборат.

● Соя моллар маҳсулдорлигининг кескин ортишига имкон яратди. Давлатга пландаги 140 тонна ўрнига 205 тонна гўшт топширилди.

● Ердан оқилона фойдаланилаётганлиги туфайли бир йилда ҳар гектар ердан 300 центнердан соя, 300 центнердан перко ўриб олинаётир.

● Соядан тайёрланган сунъий сут бузоқларни тез семиртиради, касалликка чалинмасдан соғлом ўсишини таъминлайди.

● Соя ерларнинг унумдорлигини оширади. Тупроқда кўплаб миқдорда озуқа моддалари тўпланишига имкон яратади.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Тошлоқ районидаги «Оқолтин» колхози раиси.

ТАРАДДУД

◆ Киров районидаги «Москва» колхози пахтакорлари бу йил 1 минг 240 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Шу кунларда хўжаликда кўкламги экиш мавсумига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Маҳаллий ўғит жамғариш ва ариқ-зовурларни тартибга келтириш ишлари қизғин олиб бориляпти. Ҳозиргача 15 километр узунликдаги ирригация шохобчалари тозаланди. 7 минг тоннадан ортиқ маҳаллий ўғит жамғарилди. Колхоз аъзолари экиш мавсумигача ҳар гектар майдон ҳисобига 20 тоннадан маҳаллий ўғит тўплашга қарор қилишган.

Қишлоқ хўжалик техникаси ҳам сифатли ремонт қилиниб, кўкламга тахт қилиб қўйилди.

Ҳ. ТОЖИМАТОВ.

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

Саид АҲМАД,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

ЧЎҒЛАР

ҲИКОЯ

ЗОҲИДА БИБИ КУЗИНИ очганда ҳаммаёқ қоронғи, қўни-қўшнилар томонидан «тиқ» этган товуш эшитилмасди. Қай маҳал бўлди экан, деб ўзидан ўзи сўрагандек бўлди. Соати бўлмаса, радиоси бўлмаса, қулоғини бураб вақт ўлгурни била қолса. Атроф жимжитлигидан алламаҳал бўлганга ўхшайди. Бўлмасам, қўшниларнинг овози эшитилиб қоларди. Мен ўлгур завол пайтида ухлаб нима қилардим. Бу узун кечани тизза қучоқлаб ўтказиб бўлмаса.

Ой тепалаб қолганидан тун оққанини билди. Ҳали замон ишчилар иккинчи сменадан қайтишади. Яхшиси, кўчага чиқиб электр симёғачи тагида ўтирай. Ўтган-кетган ҳовримни кўтарар-ку.

Зоҳида биби шундай ўй билан кўчага чиқди. Ҳаммаёқ жим-жит. Баланд симёғочда хирагина нур сочиб турган лампочка атрофида ёрқанотлар айланади. Қаердадир қора чигиртка интиҳосиз чириллайди. Олисда оғир юк тортаётган паровоз кучаниб қичқиради.

Оёқ товуши эшитилди. Зоҳида биби ташвишланиб қоронғуликка тикилди. Оёқ товуши бу хил бўлмагувчи эди. Бир тақ этади, бир шипиллайди. Бу нима бўлди экан, деб ваҳима билан овоз келаётган тарафга тикилиб тураверди. Ғайри табиий товуш борган сари яқинлашаверди. Охири бир тарафга елка ташлаб келаётган кишининг соясига кўзи тушди. Бу участка милиционери Жўравой эди.

— Э, қилиғинг қурсин, ўтакамни ёрдинг-ку. Жўравой унинг ёнига ўтирди.

— Шу десангиз, аяжон, то Шопайзи қулоққача бориб келдим. Биронта папирос чеккан одамни учратмасам. Самоварлар ҳам ёпган. Очиқ бўлганда ҳам бу мумсиклар чўғ бермайди. Бир ҳокандоз кўмир палон пул. Тагини кавлаб чўғини нобуд қиласан, деб чекувчиларни олдига солиб қувлайди. Ўзим нима аҳволдаман-у ўтганлар мендан чўғ сўрайди. Ёмонам хумор бўлиб кетдим-да.

— Шу ўлгурни ташлай қолсанг нима қилади. Ўпкангни чиритворади-ку.

Жўравой муштукка қистирилган махорка ўрамига қараб хўрсиниб қўйди.

— Бўлмаяпти-да, аяжон. Ташлайман деб кўп уриндим. Ҳеч иложини қилолмаяпман. Бозорвой отамдан хат-хабар борми?

Зоҳида биби хўрсинди.

— Бириси куни бир халта махорка жўнатдим. Талқон юборайми, деб ёзаман, туршак юборайми, деб ёзаман, олма юборайми, деб ёзаман. Йўқ, фақат махорка юбор, деб ёзгани ёзган. Чолим бечора ҳам кашандалик балосига йўлиққан. Кейинги хатида йигирма-ўттизта гугурт ҳам юбор, деб ёзибди. Оҳ, сиздан айлана-я, дейман, отлиққа йўқ гугурт пиёдага қаёқдан бўлсин. Олтин гугуртдан ясалган қиёқ гугурт жўнатдим.

Зоҳида бибининг эри Бозорвой амаки ўтган йили кузда меҳнат армиясига кетган эди. Қиладиган ишини ёзмайди. Хат Свердловск деган жойдан келади.

Эр-хотиннинг бир ёстиққа бош қўйганига ўттиз саккиз йил бўптики, фарзанд кўришмади. Тирноққа зор бўлиб ўтишди. Зоҳида эрига ҳеч бўлмасам битта бола асраб олайлик, деди. Бозорвой кўнмади. Ўзимга бермагандан кейин йигитлик отимни уятга қўйиб нима қиламан, деди.

Мана, у меҳнат армиясига кетиб ҳайҳотдек ҳовлида Зоҳида бибининг бир ўзи қолди. Бу ёқда урушнинг этаги кўринмаса?! Бирон иш қилгай деса, қўлида ҳунари бўлмаса. Ўша пайтларда бирон ишга кирай, менам бошқа хотинларга ўхшаб ҳунар ўрганай, деганда эри бобиллаб берган эди. Нима, боқолмаяпманми? Битта хотинни боқолмасам, эркак деган ном менга ҳайф, деб ер депсиниб самоварга чиқиб кетган эди. Бозорвой шунақа ўжар, айтган жойидан кесадиган қайсар йигит эди. Ҳозир қаерда экан? Ўжарлик қилиб бошлиқларига терс бўлиб қолмадимикин? Кетмасдан олдин ҳам тоштрамдагилар билан ади-бадига бориб қолган эди. Ўзи қўли гул бўлганидан бошлиқлари унинг зардасига ўрганиб кетишган эди.

Уруш аслаҳаларига темир етишмаганидан саккизинчи трамвай изини ҳам кўчириб кетишди. Чорсудан Кўкчагача одамлар пиёда қатнайдиган бўлиб қолишди. Бозорвой тўппа-тўғри ҳарбий комиссариатга бориб урушга юборишларини сўради. Ёши ўтиб қолган одам урушда нима қилади, деб уни меҳнат армиясига юборишди. Кетадиган куни шунақаям махорка чекиш қилди. Бирини кетидан бирини улайди. Зоҳида биби унинг бу ҳолини кўриб, қилиб қўйган ишидан пушаймон бўляпти, деб ўйлади.

— Шунчалик экан, военкоматга бориб жанжал қилишнинг нима кераги бор эди.

Бозорвой лабига қистирган махорка ўрамини олмай жавоб қилди.

— Пушаймон бўлаётганим йўқ, хотин. Мен-ку эр одамман. Қаерга борсам кунимни кўриб кетавераман. Аммо сени ўйлаяпман. Сен нима қиласан. Қўлингда ҳунаринг, каллангда илминг бўлмаса. Ёнингда тиргак бўладиганинг бўлмаса...

Зоҳида биби, ҳаммасига сиз айбдор, бола асрайлик десам кўнмадингиз, ҳунар ўрганай десам икки оёғингизни бир этикка тиқиб олдингиз, дегиси келди. Демади. Узоқ сафарга кетаётган одамнинг дилини чўктиргиси келмади. Бу гапни Бозорвойнинг ўзи айтди.

— Ҳамма айб мен ўжар, мен қайсар, мен ярамасда.

— Қўйинг, қўйинг. Бир кунимни кўриб кетарман. Юрт нима бўлса мен ҳам шу.

Бозорвой кетар олдида хотинини бағрига босди. Кийимларидан, мўйлабларидан гуп-гуп тамаки тутунининг ҳиди бурқсиб турарди.

ШУ ТОПДА ЗОҲИДА БИБИ Жўравойнинг қўлидаги махорка ўрами қистирилган муштукка тикилиб ўтириб эрини ўйлаб кетган эди. Жўравойдан ҳам худди ўшандай қўланса, аммо қадрдон ҳид анқиб турарди.

Жўравой ёғоч оёқ тасмалари билан боғланган болдирини силаб жимгина ўтирарди. Зоҳида биби унга таънага ўхшаш гап қилди.

— Оёғинг бу аҳволда бўлса, сендан қандоқ мелиса чиқди энди. Шу оёқ билан ўғрини қувасанми? Ахир, ёш бола туртса ҳам ўнбалоқ ошиб кетасан-ку.

— Э, аяжон-а. Номи мелиса бўлса, ўғри яқинига йўламайди. Мелисани ўзидан эмас, номидан қўрқади ўғри. Мен бор эканман, Кўкчага суюқ оёқ ораламайди. Манавини кўрдингизми?

У қайишга осилган қиндаги тўппончага ишора қилди.

— Аммо мўлжалга бехато ураман.

Қоронғилик бағридан одамларнинг оёқ товушлари, қаттиқ-қаттиқ гаплашишлари эшитила бошлади.

— Сельмашнинг йигитлари келишяпти. Албатта, ичида чекадигани бор. Тутатиб оладиган бўлдим-ов.

Жўравой қийналиб ўрнидан турди-ю, одамлар келаётган томонга илдам лапанглаб кета бошлади. Ўрнидан туришга қийналса ҳам юриши чаққон экан, деб дилидан ўтказди Зоҳида биби. Жўравой эллик қадам юрмасдан одамлар тўдаси худди йўқликдан пайдо бўлгандек чиқиб қолишди. Улар ўн беш чоғли кийим-бошлари мой, ҳорғин ишчилар эди.

— Ўртоқ начайлик, чўғдан борми? Бир тутатиб олгайлик. Чорсудан то Кўкчагача чекадиган биронта ўғил бола учрамаса-я?

— Мен ҳам сизлардан умид қилиб, «Давай закурим по одной товарищ мой» деб умид қилиб ўтирган эдим.

Жўравойнинг бу қўшиғидан ҳаммалари кулиб юборишди.

— Майли, — деди ишчилардан бири, — Шопайзида ёндирволарман.

Улар кетишди. Кўкча гузари яна жимжит бўлиб қолди. Жўравой супага оғир чўкди.

— Эшитдингизми, — деди Жўравой чекиш хуморини гап билан босмоқчи бўлиб. — Пушкин боғидаги парашют вишкасини ҳам бузиб олиб кетишди.

— Вой шўрим, — деди Зоҳида биби. — Ахир, бу вишкани етти йилда зўрға битказишган эди-я.

— Шунақа. Етти йилда зўрға тикланган минорани етти кунда бузиб олиб кетишди. Танками, замбаракми қуйишади ундан.

Яна жим қолишди. Осмон бирдан гумбурлади. Етти самолёт пастлаб учиб, сокин тун бағрини тилка-пора қилиб ўтиб кетди.

— Ўзимизники, Тошкентда чиққан самолётлар, ая. Белоруссия партизанларидан вакиллар келишган. Ўшаларга совға қилишмоқчи бу самолётларни. Кеча бошқармада начальнигимиз айтган эди.

— Хотининг қалай, кўринмай қолди. Абдумажиднинг ўғлидан қора хат келиб, аза очганда бутун маҳалла хотинлари чиқди. Аммо Сожидагинанг кўринмади.

— Э, қўйинг, сўраманг. Уйда кўрпа-тўшак қилиб чўзилиб ётибди. Асли шу хотиннинг эси йўқ. Мелиса одамман. Кўчадаман. Ишқилиб ўзимни у ёққа уриб, бу ёққа уриб қорнимни тўйғизиб келаман. Ўзингиз биласиз, мелисаларнинг дўкони бошқа. Озми-кўпми продукта бериб туради. Ҳаммасини оқизмай-томизмай қўлига опкелиб бераман. Азбаройи шулар очиқмасин деб. Лекинига Сожидангизни кундан кунга ранги кетиб, силласи қуриб, чўзилиб қолаверади. Нима бўлди, қаеринг оғрийди, десам ҳеч ерим, дейди. Докторларга кўрсатай десам унамайди. Кейин билсам, бу эси йўқ, бир йилдан бери госпиталга бориб ярадорларга қон топшираркан.

Икки гуруҳ ишчилар қўлларида махорка ўрами билан чўғ сўраб ўтиб кетишди.

— Вақт қай маҳал бўлди экан, Жўравойгина?

Жўравой ён соатини электр ёруғига солиб кўра бошлади.

— Айтаман-у, аммо жудаям тўғри чиқмайди. Го олдин кетади, го кеч қолади. Ўрта ҳисоб билан олсак, соат ҳозир тахминан бешдан ошибди. Энди постни бир айланиб чиқай. Бу кеча ашаддий кашанданинг иши юришмади, деб ҳисоблай беринг.

У ўнг кафтини супага тираб, қийналиб ўрнидан турди-ю, диканглаб қоронғилик қаърига кириб йўқ бўлиб кетди. Зоҳида биби ҳам ўрнидан турди. Ҳарқалай, Жўравой билан гурунг қуриб тонг отдирай деди-ку. Уйига қайтиб кирди. Кимсасиз уй уни ютаман деётганга ўхшарди. Бари бир ётиб ётолмади, ўтириб ўтиролмади. Хаёли ҳар тарафга судраб кетаверди.

Дунёнинг ишлари шу экан-да, деб ўйларди у. Қимирлаган жон борки, юртга нафим тегсин, деб йиқилса ер тирнаяпти. Ҳатто шу ношуд Сожида ҳам вужудидан қон сирқитиб ярадорларга дармон бўлаётган экан. Жўравой бўлса урушда бир оёқдан айрилиб келса ҳам юрт иши деб тунни тонгга улаяпти. Мен нима деган одам бўлдим улар олдида. Наҳотки, бирон нафим тегмаса одамларга. Наҳотки, мен шунчалик нотавон, шунчалик ношуд одамман. Йўқ, нимадир қилиш керак. Бу аҳволда эртаиндин уруш тугаса, юрт бетига қаролмай кўзим ерда бўлиб қолади.

(Давоми тўртинчи бетда).

ЧЎҒЛАР

(Боши учинчи бетда).

Тонг отар пайтида одам боласининг кўнглига ҳам, ақлига ҳам ёруғлик энади дейишарди. Дарҳақиқат, шундайга ўхшайди. Авжи тонг бўзариб келаётган паллада унинг ҳам ақли тиниқлашди. Кўнглига ажиб бир ёруғлик тушди.

Кун ёйилмай, сочларини тараб, янги тоза куйлак кийиб кўчага чиқди. Эшикка қулф уриб, Чорсу томон илдам юриб кетди.

ТОШТРАМ ДИРЕКТОРИНИНГ қабулхонасида одам кўп эди. Ичкаридан директорнинг ким биландир қаттиқ-қаттиқ гаплашаётгани элас-элас эшитилиб қоларди.

Зоҳида биби секретарь қиз олдига келди.

— Болам, директорингга кириб айт, Бозорвойнинг хотини келди деб.

Секретарь сал масхараомуз илжайгандек бўлди.

— Бозорвой ким бўлди экан?

— Бозорвой ҳатто сенинг онанг туғилмасдан бурун мана шу Тоштрамда, трамвай йўқ пайтида от қўшилган кўнка ҳайдаган одам, билдингми? Бор, кириб айт!

Секретарь ҳамон илжайганча эшикни очиб кириб кетди. Сал ўтмай, директор чиқди.

— Э, келинг, келинг, ая. Ҳозир олдимдаги одам билан ишимни битқазай, шундан кейин кирасиз, хўбми. — У шундай деб секретарга юзланди. — Аяга битта аччиқ чой қилиб беринг, қизим.

Зоҳида биби чойдан гап чиққани учун ҳали узоқ кутарканман, деб ўйлади. Тўғри ўйлаган экан. Ярим соатлар чамаси вақт ўтиб, бир йигит қизариб-бўзариб чиқди-ю, эшикни қарсиллатиб ёпиб ташқарига отилди. Кетидан чиққан директор Зоҳида бибини олиб кириб кетди. У анча қизишганидан овози ҳам ғалатироқ чиқарди.

— Муни қаранг, вой сени қара-ю. Қўлида брони бўлса. Кетаман, дейди. Урушга борармиш. Бориб бўпсан. Ҳамманг кетаверсанг, трамвайни ким юргизади. Айтганча, Марказий Комитетдан рўйхат сўрашди. Вогоно-вожатийларни меҳнат армиясидан қайтариб опкелармиш. Бозорвой акани ҳам рўйхатга қўшдим.

Зоҳида биби бошини тебратди.

— Келмайди. Келмайди у қайсар. Уни биласиз-ку, урушни оппон-соппон қилиб кейин келади.

— Мен ҳам шунақа қиларов деб ўйлагандим. Хўш, келинг, ая, хизмат? Биздан қандоқ ёрдам керак. Уялмай сўрайверинг.

— Шу десангиз, болам, менга ярим тонна яхши тошкўмир керак.

— Ия, — деди ажабланиб директор. — Ёзнинг куни кўмирни нима қиласиз?

— Керак. Аммо жуда яхшисидан бўлсин.

Директор ўйланиб қолди. Кейин стол четидаги тугмани босди. Кутди, секретардан дарак бўлмади. Қўнғироқ ишламади шекилли. Кейин ўзи қабулхонага чиқиб, омборчини чақиришни буюриб, қайтиб кирди.

— Билмадим, ая, ҳозир кўмир топилармикин?

— Топилмаса ҳам топиб берасиз, болам. Жуда зарур.

Сал ўтмай эшикдан чарм папкасига ямоқ тушган омбор мудири ҳовлиқиб кирди.

— Аямни танийсизми? — деди директор унга. — Танимасангиз таниб қўйинг. Бозорвой Иноятовнинг турмуш ўртоқлари бўладилар бу ая. Бу кишига ернинг тагидан бўлса ҳам ярим тонна энг яхши кўмир топиб берасиз. Шу бугуноқ ҳал қилинг.

Омбор мудири чеккасини қашлаб, бир кўзини қисиб ўйланиб қолди.

— Кўмир искилатида йўқ. Тоштопдан сўраганнинг фойдаси йўқ. Битта гап, агар хўп десангиз, биринчи новвойхонадан олиб бераман. Аммо битта шарти бор. Кеча уларнинг омборчиси сизларда кислород борми, сваркага, деб сўраганди. Кўмир берсанг, кислород бор дейман, майлими?

Директор тасдиқ ишорасини қилди. Кейин қўшиб қўйди.

— Бозорвой аканинг уйларини биласизми?

— Билмай ўлибманми, трудармияга кетаётганларида уйларига боргэнмиз-ку.

— Хўш, яна қанақа илтимосингиз бор. Омбор мудири кетиб қолмай айтинг.

Зоҳида биби кулди.

— Болам, илтимосимдан кулманг. Менга консервадан бўшаган ўн бешта тунука банка керак. Аммо, нимага деб сўраманг.

Директор ҳам, омбор мудири ҳам кулиб юборишди. Омбор мудири хўп-хўп, топиладиган нарса экан-ку, ошхонамизда кунига юз икки юз банка бўшайди, деб уни хотиржам қилди.

Директор бир сўзли одам экан. Кечқурун Зоҳида биби уйи олдига бир машина кўмир тушириб, ичкарига кўмирхонага ташиб бериб, қоп тўла консерва банкасини ўчоқбошига қўйиб кетишди.

Ўша оқшом Зоҳида биби ўчоққа ўт ёқиб, бир пақир кўмирни қалаб қўйди. То кўмир ўт олгунча омборхонадан эгри-бугри михларни олиб чиқиб, остонада тўғрилади. Кеч соат ўнлардан ошгандан кейин қўшнининг боласига банка тўла қопни орқалатиб, ўзи бир пақир чўғни кўтариб кўчага чиқди. Кўкчадан то Чорсугача йигирма чоғли симёғочга одам бўйи етадиган баландликка консерва банкаларини қоқиб чиқди. Банкаларнинг ҳаммасини лангиллаб турган чўғга тўлдирди.

Кечаси ишчилар иккинчи сменадан қайтар маҳали яна гузарга чиқиб, ҳар кунги одати бўйича супага ўтириб тиззаларини қучоқлади. Қоронғиликдан махоркасини ялтиратиб Жўравой чиқиб келди.

— Ўтирибсизми? Бу сизнинг ишингизми, ая. Жуда савоб иш қилибсиз-да. Энди ҳар кун шундай қиласизми?

— Ҳар куни, Жўравойгинам. То уруш тугамагунча бу чўғларни ўчирмайман.

— Жуда маладес хотинсиз-да, биби. Бозорвой ака келганда сизни бошига кўтариб олиб юрмаса, уни иштараф қилмасам, мелиса эмасман.

У гапини тугатмаган ҳам эдики, папиросларининг чўғини ялтиратиб бир қур ишчилар гурунглашиб ўтиб кетишди.

— Ҳаммасининг ҳам алами ичида. Бирининг отаси, бирининг боласи жангда. Албатта, хумор бўлади-да. Шу кунда нон топса бўладику, аммо махорка... нархи осмонда. Келаси йил ўлмасам ҳовлига тамаки экаман.

— Ниятинг қурсин, «бир чеким томокига ўзни сотар бўлди киши» деган қўшиқ бўларди, илгари, — деди Зоҳида биби. — Бола-чақангга егулик бирор нима экмайсанми, эси паст.

ШУ КЕЧАСИ ЗОҲИДА биби Бозорвой аканинг чопонини ёпиниб хотиржам уйқуга кетди. Яқин икки йилдан буён бунақа хотиржам, бунақа ширин ухламаган эди.

У билади, бундан буён Чорсудан Кўкчагача ҳеч ким бир-биридан чўғ сўрамайди. Қайси симёғочга қарамасин, Зоҳида бибининг чўғлари милтираб туради. То тонг саҳаргача ўтган йўловчики бор, албатта, папиросини шу чўғлардан тутатиб олади.

Аммо эри Бозорвой-чи, қарағай ўрмонларида махоркасини қоғозга ўраб катта йўл ёқасида чўғ пойлаб ўтирмаганмикин! Шу чекишини ташлай қолса ҳам бўларди.

Шу топда у елкасига ташлаб ётган эрининг чопонидан гуп-гуп махорка тутунининг ҳиди келади. Бу ҳид уни ёшлик йилларига, эри билан беозор ўтказган келин-куёвлик йилларига етаклайди. Бозорвой тушмагур ўшанда ҳам гупиллатиб папирос чекарди. Баъзи-баъзида эри тунги сменада ишлаган пайтларда «юр, Зоҳида, Тошкентни сайр қилдираман, жуда ажойиб бўлади», дерди.

Бозорвой ҳайдайдиган трамвай Ҳадрадан вокзалга қатнарди. Зоҳида эрининг ёнига ўтириб, одам сийраклашиб қолган тунги Тошкентни жимгина томоша қиларди. У кунлар ҳам ўтди-кетди.

Зоҳида биби шундай—ҳам ширин, ҳам юракни ўртовчи хаёллар билан кўзи илинганини билмай қолди.

Тушига эри кирибди. У Тоштрамда ишини тугатиб, иккинчи сменадан қайтиб келаётганмиш. Қўлидаги махоркасини тутатиб оламан деб аланглармиш. Шу пайт кимдир, ҳой, нега аланглайсан, хотининг одамлар қийналмасин деб ҳар қадамга чўғ қўйган, бемалол ёндириб олавер, дермиш. Бозорвой ишонмай чўғларни титкилармиш. «Ия, бу чўғлар бизнинг ўчоқда ўт олдирилган-ку, танийман», деярмиш. Нима бўлди-ю, туши айланиб эри ғойиб бўлди. Энди кўчани тўлдириб ишчилар келишармиш. Ҳаммасининг қўлида папирос. Кимдир уларнинг олдидан чиқиб гугурт чақиб, мана, папиросларингни ёндириб олинглар, деяпти. Улар йўқ, сеники бўлмайди, Зоҳида бибининг чўғи яхши, деб баб-баравар симёғочдаги чўққа ёпирилишармиш.

Бирпасда бутун кўча папирос чўғларидан юлдуз тўла осмонга ўхшаб қолганмиш.

Папирос чўғлари бирлашиб офтобга ўхшармишми-е, машъалага айланармишми-е. Бир маҳал бирлашган чўғлар кўкка интилиб, осмону фалакда мушакдек ёрилди-ю Кўкча гузарига сон-саноқсиз юлдузлар ёғилди...

Эшик тақиллаб қолмаганда у ҳали узоқ туш кўрарди. Чопонни елкасига ташлаб эшикни очса, Жўравой илжайиб турибди.

— Суюнчи беринг, ая, қўшинларимиз немис-фашистлар территориясига ўтишди. Ўзимизнинг ерларимиз тамоман душмандан тозаланди.

Зоҳида биби ҳалпираб орқасига қайтди. Уй ичида тимискиланиб қоғозга ўроғли нимадир кўтариб чиқди.

— Ма, ол буни. Суюнчига ол.

Жўравой қоғозни очиб қаради. Бу ҳали оҳори тушмаган чуст дўппи эди.

— Бошинг омон бўлсин, иним. Тўйларда кий, маъракаларда кий.

Жўравой ёғоч оёғини тақ-тақ ерга уриб кетаркан, юраги тўлиб ҳам кулгиси, ҳам йиғлагиси келарди. Аввал кўзида ёш, кейин лабларида ажиб бир табассум кўринди.

Зоҳида биби маъюс қараб турарди.

Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик илмий-тадқиқот институти уруғчилик бўлимининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Абдунаби Ҳакимов редисканинг тезпишар навини яратди. Бу нав тўрт ҳафта мобайнида пишиб етилади ва ҳар гектар ердан 250 центнергача ҳосил беради, янги нав редисканинг сақланиши ҳам узоққа чўзилади. Тезпишар нав республиканинг кўпчилик хўжаликларида экилмоқда. У мамлакатнинг турли районларига, Москва ва Волгоград областларига ҳам жўнатилди. Суратда: буюртмачиларга юбориладиган уруғ сараланаётган пайт.

А. Усмонов фотоси [ЎзТАГ].

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

18—24 МАРТ

18 МАРТ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40—Футбол шарҳи. 10.10 — Телефильм. 10.40 — Дам олувчилар ҳаётидан. Бадиий фильм. 12.00 — Концерт. 12.30 ва 15.00 —Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.40 — Тележурнал. 16.25 —Рус санъати. 17.20 — Объектив. 17.50 — Ўсмирлар ижоди. 18.05 — Париж коммунаси куни. 18.45 — Стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллигига. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Расмларда қуёш акси бор. 19.45 — П. Павловский. Элегия. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05—Поэзия. 22.25 — Садко операси саҳифаларида. 23.10 — Футбол шарҳи. 23.40 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00— Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35—Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05— Рус тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларига. 11.35 — Физика. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.10 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 13.30 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 14.25— Халқ ҳокимияти. 14.55 — Стендаль ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 15.55 — ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Телефильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — Акробатика бўйича СССР чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Тома Герен. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10,00—Ахборот. 10.20 — Усти ялтироқ ичи қалтироқ. Фильм-спектакль. 12.30 — География. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 —Ёш мухбирларнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Н. Маннопов билан учрашуви. 18.45 — Экономика тежамли бўлиши керак. 19.30 — Ахборот. 19.45 Ҳамзахонлик. 20.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Абадият қонуни. Телеспектакль. 1-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00—16.00 — Москва-II. 18.00 — Илмий-оммабоп программа. 18.30 — Совға. Бадиий фильм. 19.05 — Врач маслаҳати. 19.20 — Ёшлик. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Бугун — Париж коммунаси куни. 21.30 — Москва-II.

19 МАРТ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.05 — Т. Павловский. Элегия. Фильм-спектакль. 11.50 — Халқаро конкурс лауреати Ю. Сидоров чалади. 12.10 — Илмий-оммабоп фильмлар. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 —Ҳужжатли фильмлар. 15.55— Концерт. 16.45 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.20 — Мактаб ўқувчиларининг Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ф. М. Зинченко билан учрашуви. 18.20 — И. Брамс. Квартет. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Шу куннинг почтаси. 20.10 — Ғалаба стратегияси. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05— Ҳужжатли фильм. 22.15 — Хоккей. «Сокол» — ЦСКА.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.35 География. 12.05 — Шахмат мактаби. 13.10 — Тарих. 13.40 — Илмий-оммабоп фильм. 14.20 — Тарих саҳифалари. 15.05 — Драматургия ва театр. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45—Фильм-концерт. 19.15 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 20.00 — Музикали киоск. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Қолган бутун умр мобайнида. Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 — Жаҳон халқларининг ижоди.

ТОШКЕНТ-I. 10.00—Ахборот. 10.20 — Олис юлдуз шуъласи. Бадиий фильм. 1-серия. 11.30— Физика. 12.00 — Телефильм. 12.30 — Зулфия — гўзал ҳаётимиз куйчиси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Тенгдошларинг ижоди. 19.00 — Қиличбозлик. ЎзССР Министрлар Совети соврини учун XII Бутуниттифоқ мусобақалари. 19.30 —Ахборот. 19.45 — Манзарали фильм. 20.00 — Ғалабанинг 40 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Баҳор» рақс ансамбли. 21.30 — Время. 22.05 — Бригада пудратига кенг йўл. 22.25 — Абадият қонуни. Телеспектакль. 2-қисм. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10— Москва-II. 18.00 — Оила ҳуқуқи. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — Жанговар йиллар хотираси. 21.00 — Бизнинг бош мухбиримиздан. 21.30 — Москва-II.

20 МАРТ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9,00 — Время. 9.40 — Ғалаба стратегияси. 1-фильм. 10.55 — Ўсмирлар ижоди. 11.20 — Саёҳатчилар клуби. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильмлар. 16.05 — Стадион ҳамма учун. 16.40 — БАМ қурилиши давом этади. 17.00 — Киножурнал. 17.10 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.40 — Биргаликда аҳил оиламиз. 18.00 — 16 ёшгача ва ундан катталар. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Мультфильм. 19.45 — Баскетбол. «Жальгирис» — «Барселона» (Испания). 20.25 — Театр ва замон. 20.30 — Время. 22.00 — Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. «Днепр» (Днепропетровск) — «Бордо» (Франция). 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00— Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Астрономия. 10.05 — Немис тили. 11.35 — Тарих. 12.05 — Фан ва турмуш. 13.10 — Илмий-оммабоп фильм. 13.55 — Қишлоқ янгиликлари. 14.55 — Драматургия ва театр. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Оталар нуқтаи назаридан. 19.15 — Телефильм. 20.30 — Мультфильм. 20.45 — Ҳамдўстлик. 21.30 — Время. 22.00 — Қолган бутун умр мобайнида. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 10,00—Ахборот. 10.20 — Олис юлдуз шуъласи. Бадиий фильм. 2-серия. 11.30 — Физика. 12.00 — Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 12.30— Химия. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Светофор. 18.45 — Янги анъаналар ва урф-одатлар — турмушга. 19.15 — Мустаҳкам озуқа базаси учун. 19.30 — Ахборот. 20.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Созандалар ҳақида ҳикоялар. 21.30 — Время. 22.00 — Ягона сиёсий кун. 22.25 — Абадият қонуни. Телеспектакль. 3-қисм. 23.50 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15— Москва-II. 18.00 — Биология. 18.30 — Адабиёт. 19.00 — И. С. Бахнинг 300 йиллигига. 19.55 — Тошкент янгиликлари. 20.15 — Халқ жасорати саҳифалари. 21.00 — Ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлаш — умумхалқ иши. 21.30 — Москва-II.

21 МАРТ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳайвонот оламида. 10.40 — Бальзаминовнинг уйланиши. Бадиий фильм. 12.05 — Москва классик балети ансамбли. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Рус тили. 16.35—Фильм-концерт. 17.20 — Шахмат мактаби. 17.50 — Моҳир қўллар. 18.20 — Миллионлар ленинча университети. 18.50 — Мультфильм. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Дунё ва ёшлар. 20.00 — Футбол. Кубок эгаларининг кубоги. «Динамо» (Москва) — «Лариса» (Греция). 20.45 — Футбол. УЕФА кубоги. «Динамо» (Минск) —«Железничар» (Югославия). 21.30 — Время. 22.00 — СССР халқ артисти Г. Отс. 23.00 — Дунё воқеалари. 23.15 — Хоккей. «Динамо»—«Сокол».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 —Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05—Ҳунар-техника билим юртининг ўқувчиларига. 11.35 — Зоология. 12.00—Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Оила ва мактаб. 13.10 — С. Я. Маршак ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 14.30 — Ғолиб. Бадиий фильм. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Калуга архитектураси. 19.15 — Қардошлик. 20.15 — Олатов бўёқлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50— Концерт. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Қолган бутун умр мобайнида. Бадиий фильм. 3-серия. 23.05 — СССР халқ артисти И. Ильинский совет авторларининг асарларини ўқийди.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Ер ва эл. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Она табассуми. 12.30 — Зоология. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 18.45 — Ғалаба паради қатнашчиси Мадамин Ражабов. 19.00 — Мусобақа — омма ижоди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Қалб ҳарорати. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Водийларни баҳор кезганда. 21.30 — Время. 22.05 — Ассалом, Наврўз. 23.05 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.10— Москва-II. 18.00 — Адабиёт. 18.30 — Реклама. 18.45 — Кундалик ташвишлар. Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.00 — Ягона сиёсий кун. 21.30 — Москва-II.

22 МАРТ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00—Время. 9.40 — Телефильм. 10.10 — Икки жуфт ва ёлғизлик. Бадиий фильм. 11.20 — Қувноқ стартлар. 12.05 — Концерт. 12.25— ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 15.50 — Концерт. 16.35 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 18.30 — Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан ва турмуш. 20.05 — Кичик концерт. 20.15 — Ғалаба стратегияси. 2-фильм. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти Л. Утёсов туғилган куннинг 90 йиллигига. 23.30 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00—Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35— Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — География. 12.05 — Мустай Карим поэзияси. 13.10 — Тарих. 14.10 — А. Н. Толстой. Рус характери. 14.40 — С. С. Прокофьев. 15.25 — Ж. Верн ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 19.40 — Ритмик гимнастика. 20.10 — Телефильм. 20.30 — Мультфильм. 20.50 — Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. 21.15— Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Қолган бутун умр мобайнида. Бадиий фильм. 4-серия. 23.10 — Сиз бунга қодирсиз.

ТОШКЕНТ-I. 10,00—Ахборот. 10.20 — Инсон ва табиат. 11.30 — Санъат ғунчалари. 12.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 12.30 — Биология. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильмлар. 18.40 — Хоразм телевидениеси студиясининг программаси. 19.00 — Экономика: муаммолар ва вазифалар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Хоразм телевидение студияси программасининг давоми. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Хоразм телевидение студияси программасининг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Офицерлар. Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15— Москва-II. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Ўқитувчилар учун консультация. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ёшлик. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Телефильм. 20.50 — Классик куй саҳифалари. 21.30 — Москва-II.

23 МАРТ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00—Время. 9.40 — Ғалаба стратегияси. 2-фильм. 10.55 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.25 — Концерт. 11.45 — Фронтдош дўстлар клуби. 13.15 — Телефильм. 14.45 — Сиёсий қўшиқлардан концерт. 14.35 — Оила ва мактаб. 15.05 — «Камалак». 15.35 — Дунё воқеалари. 15.50 — В. И. Ленин ҳаёти саҳифалари. Телефильм. 16.50 — Ҳамдўстлик. 17.20 — Мультфильм. 17.50 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 18.55 — Концерт. 19.30 — Сиёсий шарҳловчи Г. В. Пряхин суҳбати. 20.00 — Куппа-кундуз куни тушган ўғри. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 —Куппа-кундуз куни тушган ўғри. Бадиий фильм. 2-қисм. 23.20 — Таниш оҳанглар. 24.00 —Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00— Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Концерт. 10.00 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.30 — Украина телевидениесининг программаси. 11.15 — Телефильм. 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. 12.45 — Фильм-концерт. 13.15 — Вираж. Ёшлар спорт кўрсатуви. 14.45 — Телефильмлар. 15.20 — СССР халқ артисти Е. Образцова концерти. 17.15 — Ёзувчи Ч. Амирэждиби портретига чизгилар. 18.15 — Олам кинокамера кўзгусида. 19.15 — Саёҳатчилар клуби. 20.15— Халқаро обзор. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Замондошларимиз музикаси. 23.00 — Палех санъати.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 —Ахборот. 10.25 — Фильм-концерт. 10.55 — Ҳужжатли киноэкрани. 11.40 — Агар соғлом бўлай десанг. 12.10 — Кичик сержант. Бадиий фильм. 13.35 — Инсон ва табиат. 14.05 — Бойчечак. 14.35 — Замандас. 18.05 — Тенгдош. 18.45 — Ноз-неъмат бунёдкори. 19.00 — Футбол чорраҳаларида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Баҳс.

18.05 — **Тожикистон телевидениесининг программаси.**

24 МАРТ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00—Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — Спортлото. 10.15 — Будильник. 10.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.45 — Здоровье. 12.30 — Тонгги почта. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Музикали киоск. 14.30 —Ҳужум. Фильм-спектакль. 16.15 — Концерт. 17.15 —Малла, ростгўй ошиқ. Бадиий фильм. 1-серия. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Малла, ростгўй ошиқ. Бадиий фильм. 2-серия. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05— Фильм-концерт. 23.30 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 —Зарядкага сафланинг. 9.15 — Расмларда қуёш акси бор. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Театрда—премьера. 10.25 — Рус тили. 10.55 — Концерт. 11.45 — Илмий-оммабоп фильм. 11.55 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 13.50 — Улуғ Ватан уруши киноэпопеяси. 11-фильм. 14.40 — Мультфильм. 15.00 — Волейбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Москва области) — ЦСКА. 15.30 — Камалак. 16.00 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.30 — Ҳайвонот оламида. 17.30 — Дунё ва ёшлар. 18.05 — Машҳур совет композиторлари — Ленин мукофотининг лауреатлари. Д. Д. Шостакович. 19.00 — Футбол. «Металлист» — «Торпедо». 20.45 — Мультфильм. 21.05 — «Киев шамшири». Қиличбозлик бўйича халқаро мусобақалар. 21.30 — Время. 22.05 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 22.55 — Телефильм. 23.15 — Тўпли хоккей бўйича СССР кубоги.

ТОШКЕНТ-I. 10,00—Ахборот. 10.25 — Болалар учун кинокўрсатув. 11.25 — Ҳаёт каби тирик. 11.55 — Китоб бизнинг дўстимиз. 12.45 — Ёш хонандалар телевизион конкурси. 13.20 — Ёшлик. 14.35 — Ўқитувчининг жамиятдаги роли. 15.05 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Қўшиғим-жон қўшиғим. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Катталар учун мультфильмлар. 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дам олиш концерти. 21.30 — Время. 22.05— Пазанда. Кинокомедия.

15.10 — **Қирғизистон телевидениесининг программаси.**

ОБ-ҲАВО

Шу кеча-кундузда ҳаво бир оз булутли бўлади. Ёғингарчилик кутилмайди. Шарқдан секундига 9—14 метргача эсган шамолнинг тезлиги Тошкент ва Қашқадарё областларида 15—20 метрга етади. Қорақалпоғистон АССРда кечаси 0—5 даража совуқ, кундузи 8—13 даража иссиқ бўлади. Қолган ерларда кечаси 1 даража совуқ билан 4 даража иссиқ ўртасида, кундузи 12—17, жанубда 20 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво бир оз булутланиб туради. Ёғингарчилик кутилмайди. Шарқдан секундига 5—10 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 1—3, кундузи 14—16 даража иссиқ бўлади.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РАДИО

18 МАРТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — «Фрунзевец» газетасининг обзори. 9.20 — Эстрада миниатюралари. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 11.15 — Болалар учун эшиттириш. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 15.40 — Ветеран ҳикоялари. 16.00 — Дўстларимиз овози. 17.00 — Мактаб ўқувчилари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Дутор тароналари. 18.40 — Мактаб ўқувчилари учун эшиттириш. 19.25 —Қувноқ оҳанглар. 19.40 — Инсон ва қонун. 21.00 — Ҳозирги босқичда ғоявий кураш. 21.10 — Саккокий ғазаллари. 21.30 — Концерт. 22.30 —Катталарга болалар ҳақида. 22.45 — Музикали ҳаёт янгиликлари. 23.30 — Дам олиш концерти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ

1985 ЙИЛ ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР

2 марта ўтказиладиган тиражларда Жигули «ВАЗ-2105, 2106, 2107, 21013» автомобиллари, «Урал» мотоцикллари, «Рубин», «Темп», «Радуга» рангли тасвирли телевизорлар, чет эллардан келтирилган пианинолар, «Весна» магнитофонлари, «Вега-326» магнитолалари, ГДРда тайёрлаб чиқарилган жаккардли гиламлар ютиш мумкин.

Тиражлар 1985 йил апрель ва октябрь ойларида ўйналади.

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИ БОШ БОШҚАРМАСИ.

●

Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати министрлиги Ўзбекистон «Бумдревпром» республика илмий-техника жамияти правлениеси ва ТОШКЕНТ ТЕХНИКА УЙИ қуйидаги мавзуда

КЕНГАШ ўтказади

«Ўзбекистон ССР қоғоз-ёғоч саноати корхоналарида янги техника, илғор технология ва рационализаторлик таклифлари, механизациялаш ва автоматлаштиришни жорий этишнинг аҳволи ва бу соҳада кўрилаётган тадбирлар ҳақида»

Кенгаш 21 март куни соат 11.00 да қуйидаги адресда ўтказилади: Тошкент шаҳри, Магазин-мавзу кўчаси, 254-уй. «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси.

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА шайбали хоккей бўйича СССР чемпионати шарқий зона II группа командалари ўртасида

ХОККЕЙ

17—19 мартда «БИНОКОР» (Тошкент) —АСК (Хабаровск)

24—25 мартда «БИНОКОР» (Тошкент) —«ЕРМАК» (Ангарск).

Учрашувлар шанба ва якшанба кунлари соат 17.00 да, бошқа кунлари —18.30 да бошланади.

Справкалар учун телефонлар: касса — 46-03-12, 46-70-31, администратор — 46-07-53, 46-68-77.

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/III да Этик кийган мушук (12.00), Наврўз (19.30), 19/III да Бўрон, 20/III да Севги тумори.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/III да Келинлар қўзғолони (12.00), Ҳар тўнисда бир айб (19.30), 19/III да Келинлар қўзғолони, 20/III да Юлдузли тунлар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиумининг аппарати, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда Ядро физикаси институти коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, профессор, Ядро физикаси институтининг директори П. Қ. Ҳабибуллаевга отаси, 1929 йилдан КПСС аъзоси, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер

Ҳабибулла ҚИРҒИЗБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси коллективи редакциянинг собиқ ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, шахсий пенсионер

Ҳайрия БАҲОДИРШОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Телевидениеси коллективи телевидениенинг Пропаганда бош редакцияси редактори Б. Сайдалиевга отаси

Тожибой САЙДАЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.